

ΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ

Μηνιαία Έκδοση – Μάιος 2021 – Έτος 74 – Αρ. Φύλλου 771

το Γαλαξείδι

Ιδιοκτησία - Έκδοση
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ
Συντακτική Επιτροπή
ΖΩΗ ΑΡΒΑΝΙΤΟΥ-ΚΟΥΤΡΑ,
ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΑΚΗ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΕΛΕΣ,
ΣΤΑΥΡΙΑΝΗ ΛΑΞΕΙΑ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΛΚΟΣ,
ΤΙΝΑ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ, ΚΕΛΑΥ ΠΕΤΡΑΤΖΑ,
ΗΛΙΑΣ ΚΟΥΜΠΑΡΟΥΛΗΣ, ΖΑΜΠΕΤΑ ΡΟΗ.
Γραφεία Συνδέσμου - Εφημερίδας
Καραϊσκού 111, 185 32 Πειραιάς
Τηλ. - Fax: 210 41.23.528
e-mail: syngalax@gmail.com

Η απώλεια μιας σπουδαίας γυναίκας

«Σήμερα το πρωί έφυγε η Γαλαξειδιώτισσα λαογράφος-
συγγραφέας Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη. Καλό ταξίδι!»

Με αυτή τη λιτή ανακοίνωση πληροφορηθήκαμε στις 3 Μαΐου 2021 την απώλεια μιας σπουδαίας γυναικείας προσωπικότητας, ξεχωριστής για την προσφορά της στο Γαλαξείδι. Για τη Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη δεν χρειάζονται συστάσεις. Είναι γνωστή η αγάπη της και η αφοσίωσή της στη Ναυτική μας Πολιτεία, που έμπρακτα αποδείκνυε έως την τελευταία της ώρα. Διακρινόταν ως άνθρωπος για την ιδιαίτερη κοινωνική της καλλιέργεια και συμπεριφορά.

Στο Σύνδεσμο των Γαλαξειδιωτών, με τον οποίο συνεργαζόταν, υπήρξε γενναϊόδωρη. Πριν από μερικούς μήνες μάς «αποχαίρεσε» με την έκδοση του τελευταίου της έργου «Ένας περίπατος στο Κοιμητήριο Γαλαξειδίου», προσφέροντας σε όλα τα μέλη του Συνδέσμου από ένα αντίτυπο. Το κρατάμε μαζί με τα άλλα της βιβλία ως πολύτιμη παρακαταθήκη.

Ο περίπατός μας πλέον στο Κοιμητήριο του Γαλαξειδίου θα έχει άλλη βαρύτητα. Ελπίζουμε, όπως η ίδια το επιθυμούσε, το Κοιμητήριο «να γίνει ένας χώρος περισυλλογής και ηρεμίας, αντάξιός της ιστορίας του τόπου και της καλλιτεχνικής αξίας των μνημείων του».

Της ευχόμαστε καλό ταξίδι!

Ο Σύνδεσμος Γαλαξειδιωτών και η εφημερίδα «το Γαλαξείδι»

ΦΩΤΟ: ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το Δ.Σ. του "Συνδέσμου Γαλαξειδιωτών" συνήλθε εκτάκτως σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε διά περιφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις λόγω Covid-19 στις 3/5/2021, μόλις πληροφορήθηκε το θάνατο της συμπολίτισσας

ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΣΤΑΘΑΚΗ-ΚΟΥΜΑΡΗ

κόρης τής Γαλαξειδιώτισσας Κατίνας Χαρδαβέλλα. Αφού αναφέρθηκε στην προσωπικότητα τής θανούσας, η οποία υπήρξε από τα παλαιότερα μέλη τής γενιάς που τείνει να εκλείψει, ωθούμενη από την οικογενειακή της παράδοση, την έντονη αγάπη της για τη θάλασσα και τη ναυτική πολιτεία του Γαλαξειδίου, συνεργάστηκε με το Ναυτικό και Ιστορικό Μουσείο Γαλαξειδίου προσφέροντας τις υπηρεσίες της ως επιστημονική συνεργάτιδα μέχρι το τέλος τής ζωής της.

Έφυγε ως ενεργό μέλος του Γαλαξειδίου και του Ναυτικού και Ιστορικού μας Μουσείου. Με συγκίνηση για την προσφορά της ομόφωνα αποφασίστηκε:

1. Αντιπροσωπεία του Συνδέσμου μας να παραστεί στην κηδεία της.

2. Από τη στήλη αυτή της εφημερίδας μας να εκφράσουμε τα συλλυπητήριά μας σε όλη της την οικογένεια, προσευχόμενοι για την ανάπαυσή της στην προγονική της γη.

Για το Σύνδεσμο των Γαλαξειδιωτών

Η πρόεδρος και τα μέλη του Δ.Σ.

Η εφημερίδα "το Γαλαξείδι"

Η Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη και το Ναυτικό και Ιστορικό Μουσείο Γαλαξειδίου

Η Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη (1925-2021) δικαίως είχε αναγνωριστεί ως «η ψυχή» του Μουσείου. Για μισό αιώνα το νοιαζόταν και το φρόντιζε και ήταν η κινητήρια δύναμη των δύο τελευταίων αναμορφώσεων του.

Τον Αύγουστο του 1974 αναλαμβάνει «έφορος» του Μουσείου και αμέσως φροντίζει για τον καθαρισμό και περιποίηση των εκθεμάτων· αναλαμβάνει να συμπληρώσει και να μεταφέρει σε «Δελτία» τους καταλόγους των εκθεμάτων που είχε κάνει ο Αθανάσιος Μπομπογιάννης και ανοίγει Βιβλίο Εισαγωγής εκθεμάτων κατά το πρότυπο άλλων Μουσείων. Λίγα χρόνια αργότερα, με τη βοήθεια του καθηγητή Πέτρου Θέμελη, τότε εφόρου αρχαιοτήτων Δελφών, ο οποίος αγαπούσε και ενδιαφερόταν για το Γαλαξείδι, και με την ευκαιρία τής μεταφοράς, με απόφαση του τότε κοινοτάρχη Ευσταθίου Χατζηγιάννη, των γραφείων τής κοινότητας από τους χώρους του Μουσείου σε άλλο κτήριο, γίνεται ανακαίνιση του κτηρίου, με νέα διαρρύθμιση και με νέα τοποθέτηση των εκθεμάτων. Το Μουσείο τώρα παίρνει την μορφή που είχε μέχρι την τελευταία ανακαίνιση.

Όταν έφτασα στο Γαλαξείδι την δεκαετία του 1990 ήταν η Ροδούλα που με πρωτοξενάγισε στο Μουσείο και εξέφρασε την αγωνία της για τα προβλήματά του και την έλλειψη πόρων και κρατικής φροντίδας. Την πρόταση για αναζήτηση ιδιωτικής χρηματοδότησης ενστερνίστηκε με ενθουσιασμό και συνέταξε κείμενο με την ιστορία και σημασία του Μουσείου που θα συνόδευε την αίτησή μας.

Στη συνέχεια σε όλες τις φάσεις του έργου τής ανακαίνισης τής περιόδου 2000-2003 ήταν ζωντανά παρούσα και υποστηρικτική.

Συνέχισε μέχρι πρόσφατα να προσφέρει και να νοιάζεται για το Μουσείο, να γράφει τακτικές εκθέσεις για τα προβλήματα και ελλείψεις, να οργανώνει εκδηλώσεις και συνέδρια και να φροντίζει για τη συμμετοχή του Μουσείου σε σχετικές εθνικές συναντήσεις.

Η Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη, μία πνευματική και δημιουργική γυναίκα με σπουδαία κοινωνική προσφορά παίρνει δικαιοδικά θέση ανάμεσα στις κορυφαίες προσωπικότητες που έχει αναδείξει ο τόπος αυτός.

Νίκος Β. Καρατζάς

Ιατρός, Επίτιμος Πρόεδρος Ναυτικού & Ιστορικού Μουσείου Γαλ.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Τι φταίει;

Μετά την παραίτηση του Κοινοτικού μας Συμβούλου κ. Μαρκεζίνη Σάββα τη θέση κατέλαβε ο κατά σειράν επόμενος κ. Κορδώνης Σωτήριος. Σε μικρό χρονικό διάστημα κι αυτός δήλωσε την παραίτησή του και τη θέση του κατέλαβε η κα Παπακωνσταντίνου Αγγελική. Επίσης την παραίτησή του δήλωσε ο Δημοτικός μας Σύμβουλος Σταντζούρης Νικόλαος και τη θέση του κατέλαβε ο κ. Φωτόπουλος Φώτης.

Θεωρούμε τις θέσεις των εκλεγμένων αυτοδιοικητικών μας υπεύθυνες και αποφασιστικές για τις ανάγκες του τόπου. Οι παραίτησεις οπωσδήποτε δημιουργούν κενά και ερωτηματικά για τους πολίτες. Τι φταίει;

Ευχόμαστε και στους δύο αντικαταστάτες υγεία, σταθερότητα και δημιουργικότητα.

Λιμενικό Ταμείο Γαλαξειδίου

Μια άλλη παραίτηση είναι του κ. Ανδρέα Καρακώστα, προέδρου του Α.Τ.Γ. Αντικαταστάθηκε από τον πρόεδρο του Κοινοτικού Συμβουλίου Γαλαξειδίου, κ. Σπύρο Μπαρλιακό. Κατά κοινή ομολογία το μέχρι την παραίτησή του έργο ήταν παραγωγικό και γόνιμο. Ευχόμαστε και στον καινούργιο πρόεδρο, με τις αυξημένες πλέον υποχρεώσεις, παραγωγική θητεία.

1821-2021

Στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων για τα 200 χρόνια από την ελληνική Επανάσταση σε ολόκληρο το Δήμο Δελφών, αλλού πιο πολύ, αλλού πιο λίγο, συνεχίζονται εκδηλώσεις τιμής στους ιστορικούς τόπους της Φωκίδας για εκείνους που αγωνίσθηκαν για λευτεριά και δόξα τής πατρίδας.

Μια πρώτη, σε μικρό κύκλο, παρουσίαση ξεκίνησε στο Γαλαξείδι, στο χώρο του Ιστορικού και Ναυτικού μας Μουσείου. Ο Σύνδεσμός μας και η εφημερίδα «το Γαλαξείδι» αντιπροσωπευτικά παρέστησαν. Λόγω πληθώρας ύλης η όλη εκδήλωση θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο τής εφημερίδας μας, όπως έχουμε ανακοινώσει, για τη συμμετοχή μας στις εορταστικές εκδηλώσεις 1821-2021.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΠΡΓΑΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ κ. ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ

Οι 11 (+1) παρεμβάσεις που ξεκλειδώνουν την Ανάπτυξη τής παραλιακής Ζώνης Γαλαξειδίου

Θα ήθελα να ξεκινήσω διατυπώνοντας ένα μεγάλο ευχαριστώ για την ξεχωριστή τιμή που μου επιφυλάχθηκε, αλλά και την αγάπη, το ειλικρινές ενδιαφέρον που είχα την ευκαιρία να βιώσω από δεκάδες συμπολίτες μου αυτό το διάστημα των περίπου δυο χρόνων. Αναφέρομαι στην αφτιασίδωτη έγνοια τους για τον τόπο μας και τους ανθρώπους του. Χωρίς πολλά – πολλά, χωρίς εύχη, χωρίς ν' αλληθωρίζουν... Κι αυτό -για εμένα τουλάχιστον- είναι το πιο σημαντικό, το πιο όμορφο, που είχα την ευκαιρία να ζήσω κατά τη διάρκεια τής συμμετοχής μου στο Δημοτικό Λιμενικό μας Ταμείο και αυτό που τελικά επέλεξα να κρατήσω αποχωρώντας από αυτό το μικρό διαμάντι που απέδειξε πανηγυρικά ότι μπορεί να επιτύχει θαύματα.

Ποια είναι αυτά; Οι πέντε (συν μια!) μελέτες που αποτελούν το επιχειρησιακό σχέδιο τής Λιμενικής Ζώνης. Το Master Plan της που βάζει τέλος σε αοριστίες παραχωρώντας τη σκυτάλη στην ευταξία, στην ισονομία κι εν τέλει στη δημιουργία, καθώς μόνο μέσω αυτού ο Φορέας μας και η εκάστοτε Δημοτική Αρχή θα μπορούν να παρεμβαίνουν δημιουργικά για την πόλη και τους πολίτες της. Σχεδιάστηκε το παραλιακό τμήμα σπιθαμή προς σπιθαμή. Ως όλων και τμηματικά, ώστε να μπορεί εν συνεχεία προοδευτικά να διεκδικήσει χρηματοδοτήσεις αποκαθιστώντας τις συνέπειες τής φθοράς τού χρόνου. Μαζί με τις πέντε αυτές Μελέτες που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Φιλόδημος (που εν συνεχεία μετονομάστηκε σε Τρίτη), έρχεται εντός των ημερών και μια ακόμη που ο Φορέας μας επιδίωξε από το Υπουργείο Εσωτερικών, αυτή των πλωτών προβλητών που επίσης εντάσσεται στο συγκεκριμένο χρηματοδοτικό εργαλείο μη επιβαρύνοντας το ταμείο τού Φορέα μας.

Ταυτόχρονα ολοκληρώθηκε με επιτυχία η Μελέτη για τις κατασκευές των καταστημάτων τής παραλίας μας, η οποία πέραν των άλλων προβλέπει και την κατασκευή πεζοδρομίου, μπροστά από αυτά, ώστε να μπορούν οι διερχόμενοι συμπολίτες και επισκέπτες μας να κινούνται με ασφάλεια. (Η συγκεκριμένη Μελέτη έχει εγκριθεί από την Υπηρεσία Νεοτέρων Μνημείων, πλέον βρίσκεται προς έγκριση στο Υπουργείο Ναυτιλίας, ώστε μετά να ακολουθήσει η Αρχιτεκτονική Επιτροπή, διαδικασία που αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός του έτους και πάντως πολύ νωρίτερα του χρονικού πλαισίου που έχει τεθεί από την πολιτεία).

Παράλληλα το Λιμενικό μας Ταμείο κινήθηκε με γρήγορους ρυθμούς για να ικανοποιήσει αποτελεσματικά ένα αίτημα αρκετών χρόνων, αυτό που αφορά στην αποκατάσταση των «σπηλαιώσεων» που δυστυχώς παρατηρούνται στο υπέδαφος τού παραλιακού μας δρόμου. Προκειμένου να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα και, φυσικά, να καταστεί εφικτό να χρηματοδοτηθούν οι όποιες παρεμβάσεις τελικώς αποφασιστεί πως πρέπει να γίνουν, με την βοήθεια δύτη καταγράφηκαν και εστάλησαν σε εξειδικευμένο Πολιτικό Μηχανικό τού ΔΕΠΑΝ, ο οποίος στην Τεχνική του Έκθεση η οποία έχει ήδη προωθηθεί από τον Φορέα μας στο Υπουργείο Ναυτιλίας προς χρηματοδότηση των τριών Μελετών που απαιτούνται, συνομολογεί την ύπαρξη τού προβλήματος.

Εν μέσω όλων αυτών, το Λιμενικό μας Ταμείο μερίμνησε και για την τακτοποίηση και επισκευή του κτηρίου τού πρώην Ναυτικού μας Ομίλου. Χωρίς να υπάρξουν αλλαγές στην εξωτερική πλευρά τού κτηρί-

ου, συντάσσονται οι απαιτούμενες Μελέτες προκειμένου να λυθεί αυτό το πρόβλημα που αποδείχθηκε εξαιρετικά σύνθετο, αλλά σύντομα ελπίζουμε να οδηγηθεί στην λύση του. Λύση που απαιτεί μια σειρά γνωμοδοτήσεων και εγκρίσεων προκειμένου το κτήριο να επισκευαστεί και ν' αποτελέσει το «σπίτι» τού Δημοτικού Λιμενικού μας Ταμείου και του Ναυταθλητικού μας Ομίλου. (Η Μελέτη για την τακτοποίηση τού ακινήτου (επαν)εγκρίθηκε από την Υπηρεσία Νεοτέρων Μνημείων και βρίσκεται στην αρμόδια Δ/νση τού Υπουργείου Ναυτιλίας για τα περαιτέρω. Με την ολοκλήρωση τής Αρχιτεκτονικής, τής Στατικής και τής Ηλεκτρομηχανολογικής Μελέτης, ανοίγει και ο κύκλος για να ξεκινήσουν οι εργασίες επισκευής του).

Χρηματοδοτικά Εργαλεία

Το σύνολο των ανανεωμένων (μετά τις αλλαγές που ακολούθησαν της ηλεκτρονικής διαβούλευσης) προτάσεών μας για την Χερσαία και Θαλάσσια Ζώνη στον Λιμένα τής Αγοράς, του Χηρόλακα και φυσικά της θέσης Καρνάγιο, έχουν κατατεθεί προς χρηματοδότηση με πολλές εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ τόσο στο επερχόμενο ΕΣΠΑ 2021-2027, όσο και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Δυστυχώς τα επιγενόμενα τής υγειονομικής κρίσης που διερχόμαστε μείωσαν όπως φαίνεται δραστικά τους ρυθμούς δουλειάς σε κάποιους τομείς: Οι απαντήσεις που από τα μέσα τού περασμένου καλοκαιριού περιμένουμε, ακόμη δεν έχουν έρθει! Κοινωνία των στοχεύσεων και των προβληματισμών μας, έγιναν με πρωτοβουλία τού Λιμενικού μας Ταμείου τόσο ο Υπουργός Ναυτιλίας και οι συνεργάτες τού Πολιτικού του Γραφείου, όσο και ο Βουλευτής μας κ. Ιωάννης Μπούγας. Προσβλέπουμε στην βοήθειά τους, καθώς οι παρεμβάσεις που επιδιώκουμε δεν είναι μονοσήμαντες, θα έχουν άμεσα μετρήσιμο αποτέλεσμα και, αυτό, το έχουν ομολογήσει οι πάντες.

Κατά τα λοιπά, ο Φορέας μας υπέβαλε προ ολίγων εβδομάδων συνολική πρόταση, όταν κλήθηκε από το Υπουργείο Ναυτιλίας να καταθέσει τις απόψεις του για την νέα προγραμματική περίοδο. Αξιοποιώντας το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Πολιτικής Προστασίας 2021-2027» επιχειρεί να εναρμονίσει τις προσπάθειές του εισηγούμενο την ανάπτυξη επιμέρους Συστημάτων Συντονισμού και Διαχείρισης Κρίσεων, που θα βοηθήσουν στη συνεργασία και τον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων, για την άμεση αντιμετώπιση φυσικών φαινομένων και ατυχημάτων.

Το τρίπτυχο τής πρότασής μας ενδεικτικά αφορά:

1. Στην προστασία με ηλεκτρονικά μέσα από σεισμούς, καταγράφοντας ταυτόχρονα τυχόν επιβλαβείς παρενέργειες σε κτήρια, αλλά και στον Λιμένα Γαλαξειδίου.

2. Την πυροπροστασία τού δάσους μας, του λιμένα μας, αλλά και της πόλης μας στο σύνολό της, μέσω ηλεκτρονικού συστήματος που θα ενημερώνει ακριβώς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς δίδοντας ακριβές στίγμα τής ενδεχόμενης πυρκαγιάς, ώστε να παρέμβουν άμεσα.

3. Και τέλος, λαμβάνοντας με την βοήθεια ηλεκτρονικού συστήματος μέτρα ώστε να καταστεί εφικτή η υγειονομική διαχείριση των από θαλάσσης επισκεπτών μας.

Η καθημερινότητα

Τα ανωτέρω απαιτήσαν πολλές ώρες καθημερινής εθελοντικής εργασίας, εργασίας που έγινε με ευλάβεια και, φυσικά, όχι μόνο από την αφεντιά μου. Αφού ευχαριστήσω τον Δήμαρχο Δελφών κ. Παναγιώτη Ταγκαλή και τον Αντιδήμαρχο Δελφών τής Δ.Ε. Γαλαξειδίου κ. Ευθύμιο Γρίβα, για την εμπιστοσύνη που μου επιφύλαξαν αυτούς τους μήνες, θα ήθελα να επαναλάβω ένα

ξεχωριστό ευχαριστώ στην κα Τίνα Ανδρέαδου. Είναι σε όλους πια γνωστή η συμβολή της, που πιστέψτε με, αξίζει χρυσάφι, γιατί μας έδωσε την δυνατότητα να καταστήσουμε υλοποιήσιμες, στοχεύσεις, όνειρα κι ελπίδες πολλών χρόνων.

Μαζί με τα... μεγάλα, επιχειρήθηκαν όμως και μικρότερες παρεμβάσεις σε όλη την παραλία, με την τοποθέτηση νέων φωτιστικών σωμάτων στην Πλατεία Χηρόλακα και στον δρόμο προς το Λιοτρίβι, ενώ βρίσκεται τούτη την ώρα υπό σύνταξη η Μελέτη για την τοποθέτηση έξι ακόμη φωτιστικών σωμάτων επί του Καρνάγιου. Συντηρήθηκαν κατά το δυνατόν οι υποδομές μας, τα πύλαρ τού λιμανιού, οι ηλεκτρολογικές παροχές, οι ηλεκτρολογικοί πίνακες κ.λπ., και κατά τα φαινόμενα έχουμε πλέον απαλλαγεί από τις συνεχείς διακοπές και διαρροές που μας ταλαιπωρούσαν κάθε τρεις και λίγο.

Τίποτα φυσικά δεν σταματά εδώ. Η φύση απεχθάνεται τα κενά, το ξέρουμε καλά, άλλωστε δουλέψαμε πολύ για να μην συμβεί αυτό. Η αποχώρηση ενός κρίκου τής αλυσίδας, θα φέρει απλώς στο προσκήνιο και θα δώσει την ευκαιρία ν' αναπτυχθούν νέες πρωτοβουλίες, για το καλό όλων μας. Εύχομαι ολόψυχα στον νέο Πρόεδρο τού Δημοτικού Λιμενικού μας Ταμείου, τον έμπειρο αυτοδιοικητικό κ.Σπύρο Μπαρλιακό, καλή δύναμη στο έργο του. Εφόσον το θελήσει θα βρίσκομαι δίπλα του, όπως επανειλημμένα τον έχω διαβεβαιώσει.

Με εκτίμηση,
Ανδρέας Κ.Καρακώστας

ΣΠΙΤΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ραντεβού στις 27 Αυγούστου 2021

Η τύχη και η απόφαση –προνομαϊκή επιλογή– να μείνουμε και να δουλέψουμε στο Γαλαξειδί (από τέλος Αυγούστου 2020), την οποία μάς υπέδειξε η πανδημία, μας έδωσε τη χαρά, ακόμα ομολογουμένως πιο μοναδικής, παγκόσμιας προεμείρας με κοινό για την ταινία μου «Καλημέρα κύριε Φώτη». Το ότι ήμασταν συνεχώς στο Γαλαξειδί μάς προσέφερε και άλλη μια ευκαιρία: να κάνουμε μάνια στη θάλασσα όλο το χειμώνα!

Όλοι όσοι ήρθαν στο Σπίτι των Νέων στις 25 Οκτωβρίου 2020 εξέφρασαν, μετά την προβολή της, την επιθυμία για κάτι περισσότερο. Η ανταπόκριση τού κοινού στο Γαλαξειδί, το κείμενο τού Μιτ την επόμενη μέρα, καθώς και το review τού Tue Steen Miller με κινητοποίησαν να δημιουργήσω μια νέα ταινία, τον καιρό του εγκλεισμού.

Έχει τίτλο **Passage to Europe** και επιλέχθηκε να προβληθεί στο Los Angeles Greek Film στις 20-21 Μαΐου και στο Greek Film Festival στο Βερολίνο στις 1-6 Ιουνίου (και τα δύο online). Η πρώτη προβολή στην Ελλάδα θα γίνει στο Γαλαξειδί, την Παρασκευή 27 Αυγούστου στο Σπίτι των Νέων.

Δεν είναι όμως ο κύκλος που κλείνει καθώς πέφτουν οι τίτλοι τέλους. Πρόθεσή μου ήταν και είναι ένας κύκλος ανοιχτός που κλείνει καθώς πέφτουν οι τίτλοι τέλους.

Θα χαρώ να σας δω όλους εκεί.

Δήμητρα Κουζή
Μάρτιος 2021

Για τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821

Σε όσους ηρωικά πολέμησαν στο Χάνι τής Γραβιάς αφιερώνουμε το διήγημα «Ο Σπαναντριάς» τής αείμνηστης Γαλαξειδιώτισσας Κατίνας Βλασσοπούλου, αδελφής τής ζωγράφου Ευθυμίας Βλασσοπούλου. Οι αδελφές Κατίνα και Ευθυμία Βλασσοπούλου ήταν ανιψιές τού ιστοριοδίφη Κων/νου Σάθα. Το διήγημα που δημοσιεύουμε γράφτηκε το Μάιο τού 1910.

ΑΦΑΝΕΙΣ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ Ο ΣΠΑΝΑΝΤΡΙΑΣ

Σπαναντρία τον έλεγαν, γιατί ήταν σπανός. Αλλά είχε κι ένα άλλο παράξενο παρατσούκλι, τον έλεγαν και Κυριελέσον. Και σαν ερώτηση μία φορά γιατί είχε αυτό το παρατσούκλι μ' επληροφόρησαν ότι σαν παντρεύτηκε με την θει' Αντρίαίνα, στα στεφανώματα κάθε φορά που έλεγε ο παπάς ή ο ψάλτης «κύριε ελέσον», επαναλάμβανε και ο γαμπρός με ευλάβειαν, «κύριε ελέσον». Το πράγμα έκαμε εντύπωνιν στους προσκαλεσμένους και του εκόλλησαν παρατσούκλι που επεκράτησεν τόσο, ώστε εξαφάνισε το πραγματικόν επώνυμο τού Μπαρμπαντριά.

Ήταν ένα ψηλό, ισχνό και κυρτό γεροντάκι. Έτσι τον θυμούμαι από τα μικρά μου χρόνια εκείνα, με την ολιγόπτυχη καθαρή φουστανέλλα του, τα τριμμένα τσαρούχια, την μαύρη υφαντή πατατούκα του, τις άσπρες κάλτσες του και το ισχνό άτριχο και πάντα σκυθρωπό πρόσωπό του και τις λίγες ασπρόμαυρες τρίχες που εξεύφευγαν κάτω από τη μαύρη σκούφια του. Στο δεξί του πλάι εκρέμονταν πάντα από την μέση του με ένα σπάγγο ένας σουγιάς μαύρος γυριστός σαν κλαδευτήρι και στο αριστερό του χέρι εκρατούσε ένα κολοκύθι (φλασάκι) που ήτο, πάντα, ο ακώριστός του σύντροφος όταν ήταν στο δρόμο.

Ζούσε με την γυναίκα του τη θει' Αντρίαίνα, σε μια λασπόχτιστη καλύβα, μεγαλούτσικη, χτισμένη σε ένα ανηφοράκι λίγο πιο πάνω από το σπίτι μας. Μπρος στην καλύβα και ανάμεσα στα βράχια που υπήρχε λίγο χώμα, είχαν ένα μικρό κηπάκι ολοστρόγγυλο, περιφραγμένο με σπάλαθρα που είχε φέρει από το βουνό, στην πλάτη του ο Μπαρμπαντριάς και στο οποίο είχε φυτέψει η θει' Αντρίαίνα λίγα λαχανικά, μια βραγιά σπανάκι, λίγο άνηθο, κανένα κρεμμυδάκι, λίγη ρόκα ή κάρδαμο για να 'χουν προσφάγι στην τόσο φτώχεια τους.

Το κηπάκι καλλιεργούσε η θει' Αντρίαίνα το χειμώνα μόνο, που δεν είχε ανάγκη από πότισμα και ο Μπαρμπαντριάς την βοηθούσε, πότε σιάχνοντας το φράχτη, πότε κουβαλώντας φουσκά από το γειτονικό τους αχούρι.

Το καλοκαίρι ξεραίνονταν γιατί, γέροι καθώς ήταν, δεν μπορούσαν να κουβαλούν νερό από τα πηγάδια που ήταν κάτω στην πόλη και για το πότισμα τού κηπαριού. Μόλις μπορούσε η θει' Αντρίαίνα να φέρει ένα-δυο κουβάδες την ημέρα για τις λίγες ανάγκες τους και για να αλλάξει νερό τού κουρουπιού, που έπιναν οι κότες της, γιατί έτρεφε λίγες ή μάλλον ετρέφοντο στις γύρω κοπριές και μπορούσαν να σουλάνε κανένα αυγό, να παίρνουν λίγο λάδι για το λυχνάρι ή ό,τι άλλο μπορούσαν.

Συχνά έβλεπα την θει' Αντρίαίνα που ήταν πολύ νοικοκυρεμένη και παράξενη στην πάστρα να κάνει πηλό με νερό και χώμα, να χρίζει, όπως έλεγε, το δάπεδο τής καλύβας της που οι κότες σκαλίζοντας έκαναν λακκάκια.

Δίπλα στο τζάκι που βρίσκονταν σε μια γωνιά, έστρωναν ένα αχερένιο στρώμα και τα σχετικά στρωσίδια και σκεπάσματα σαν πλάγιαζαν. Εμπρός είχαν δύο-τρία χαμηλά σκαμνιά που κάθονταν και ζεσταίνονταν το χειμώνα ανάβοντας φωτιά με τα λιγοστά ξύλα και φρύγανα που έφερνε ο Σπαναντριάς.

Ένας λύχνος κρεμόταν στο τζάκι, δυο-τρεις κούπες, ένα-δυο σκουτέλια και δυο-τρία χοντρόπιατα, αυτά αποτελούσαν την επίπλωση και σκευή τής καλύβας, από την οποία δεν έλειπε το άγιο κόνισμα με τα βγάια

και άνθια από τον επιτάφιο, ούτε το καντήλι που άναβαν στις μεγάλες γιορτές.

Παιδιά δεν είχαν, φαίνεται δεν απόκτησαν. Ούτε και στενούς συγγενείς είχαν. Ζούσαν πάντα μόνοι τους, ολιγόλογοι και σκυθρωποί.

Κακόμοιροι γέροι! Για πόσα πράγματα δεν είχαν ανάγκη στην ηλικία που ήσαν και πόσα δεν εστερούντο, ιδίως τον χειμώνα. Ποτέ δεν ζητούσαν από κανέναν τίποτε. Ήσαν πτωχοί, αλλά υπερήφανοι και την Κυριακή σαν έμπαιναν στην μικρή εκκλησία μας έλαμπαν τα φτωχικά τους ρούχα από πάστρα.

Μ' αν έλειπαν όλα από τους φτωχούς γέρους, δεν τους έλειπε το κρασάκι τους, ο καλός αυτός φίλος των γερατειών που συλώνει την καρδιά και κάνει να ξεχνιούνται όλες οι πίκρες.

Τους το είχε εξασφαλίσει ένας φίλος τους, ευσυνείδητος μπακάλης, που δεν πουλούσε στους πελάτες του το βιδάνιο και κείνο που πέφτει από την κάνουλα τού βαρελιού σε ένα σκουτέλι. Κι έτσι, κατά τις 11 το πρωί κατέβαινε ο Σπαναντριάς το ανηφοράκι τής καλύβας του την ίδια πάντα ώρα, και μια γειτόνισσα που ξενούφαινε τον είχε σαν ρολόγι και μόλις τον αντίκρυζε, από το παράθυρο που 'χε στήσει τον αργαλειό της, να κατηφορίζει σκυφτός και βραδύς, πετιόνταν απ' τον αργαλειό για να ετοιμάσει φαγί για τα παιδιά της, που θα γύριζαν από το σκολειό.

Κι έτσι σκυφτός και αμίλητος πήγαινε στον καλόκαρδο μπακάλη. Σε λίγο γύριζε με το κολοκύθι βαρύ, ανηφόριζε, έμπαινε για λίγο στην καλύβα του και έβγαине μ' ένα κίτρινο σκουτέλι γεμάτο ξεροκόμματα μουσκεμένα στο κρασί, εκάθιζε σε μια μεγάλη πέτρα κοντά στην πόρτα, έκανε το σταυρό του και έτρωγε όμορφα και τακτικά με ένα αγιορείτικο ξύλινο κουτάλι. Σαν απότρωγε έκανε πάλι το σταυρό του ευχαριστημένος. Το ίδιο έκανε ίσως και η θει' Αντρίαίνα, αλλά μέσα στο σπίτι σαν γυναίκα που ήταν.

Και έτσι κυλούσε ήσυχη η ταπεινή ζωή τους.

Ένα πρωί χτύπησε βιαστικά την πόρτα μας η κυρά Βασιλική, που ξενούφαινε και είχε για ρολόγι τον Κυριελέσον. «Πώς έτσι πρωί;» την ρώτησε η μητέρα μου. «Δεν βγαίνετε να δείτε, είπε, τι γίνεται στη γειτονιά που όλα τα επίσημα πρόσωπα μπεινοβγαίνουν στην καλύβα του Κυριελέσον». «Γιατί πέθανε την νύχτα και του ετοιμάζουνε την κηδεία του». «Να δώσουμε κι εμείς κάτι», είπε πάλι η μάνα μου. «Δεν είναι ανάγκη», πρόλαβε η κυρά Βασιλική, που είχε κιάλας απορροφηθεί, γιατί ο Κυριελέσον ήταν αγωνιστής, λένε, έτσι γράφουν και τα χαρτιά που 'χε χρόνια στο σεντούκι του, ήταν ένας από τα 118 παλικάρια τού Ανδρούτσου και επολέμησε γενναία στο Χάνι τής Γραβιάς. Θα του κάνουν δωρεάν

επίσημη κηδεία».

Και τότε εξηγήσαμε τη σιωπηλή αξιοπρέπεια τού τίμιου γέροντα.

Ήταν τόσο μεγάλος εκείνος και τόσο μικροί εμείς...

Το απόγευμα η απόκεντρη γειτονιά μας είχε εξαιρετική κίνηση. Όλα τα επίσημα πρόσωπα, όπως είπε κι η γειτόνισσα, ανέβαιναν το ανηφοράκι για να φιλήσουν το τίμιο κεφάλι τού νεκρού και το καθαρό χέρι τής γυναίκας του. Σε λίγο έγινε η εκφορά με όλους τους παπάδες τού τόπου, το χρυσό σταυρό και τα ακριβά χρυσά εξαπτέρυγα. Ο κύριος τηλεγραφητής με τα χρυσά του γυαλιά κρατούσε ένα πελώριο στεφάνι από φυσικά λουλούδια και με κορδέλες, ο αστυνόμος και λιμενάρχης με τις στολές τους και δύο άλλοι σπουδαίοι κύριοι κρατούσαν τις κορδέλες τού φερέτρου, ενώ ο κύριος Δήμαρχος εστήριζε στο μπράτσο την θει' Αντρίαίνα, πεντακάθαρη και έκπληκτη, σφίγγοντας ένα παστρικό μαντήλι στο τρεμάμενο χέρι της.

...Έτσι κατέβηκε για τελευταία φορά το ανηφοράκι του ο Σπαναντριάς... Επέρασαν τους κεντρικούς δρόμους και έψαλλαν την νεκρώσιμη ακολουθία στην μικρή εκκλησία τής ενορίας μας. Ο κύριος σχολάρχης είχε την ευκαιρία να εκφωνήσει συγκινητικώτατον επικήδειον...

Όταν έφθασαν στο νεκροταφείο και απίθωσαν το φέρετρο πλάι στον ανοικτό τάφο για να διαβάσει ο παπάς τις τελευταίες ευχές, ο ήλιος που εβασίλευε εκείνη την στιγμή πίσω από τον Πελεκάρη, έστελνε ένα μάτσο χρυσές ακτίνες και εσεφάνωσε το τίμιο μέτωπο τού Σεμνού Αγωνιστή.

ΚΑΤ. ΒΛΑΣ.

(Το όνομά του ήτο Ανδρέας Παπαλεξόπουλος, ένας από τους 20 Γαλαξειδιώτες που πολέμησαν υπό τον Οδ. Ανδρούτσου στο Χάνι τής Γραβιάς).

Γαλαξίδι Μάιος 1910 Κ.Β.

Το Μάιο τού 1947 στο φύλλο 5, σελ. 1 τής εφημερίδας μας δημοσιεύθηκε το παρακάτω κείμενο τού αείμνηστου Δημ. Μαστορίκου, εκ των ιδρυτών τής εφημερίδας. Αξίζει να το προσέξουμε.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΟΥΜΕ ΣΠΑΝΑΝΤΡΙΑΣ

Είς το «Γαλαξίδι» τού περασμένου μηνός η συμπολίτις μας δις Κατίνα Βλασσοπούλου μάς έδωκε μίαν πραγματικώς ζωντανή και με απaráμιλλον γλαφυρότητα γραμμένην εικόνα τού Σπαναντριά, ενός από τους τελευταίους εθνικούς αγωνιστάς εις το Χάνι τής Γραβιάς, το οποίον έχει απαθανάτισει εις τους τόσον εμπνευσμένους στίχους του και ο Ζαλοκώστας, αλλά και η ημερομηνία τής 6ης Μαΐου 1821, η οποία το κάμνει τας ημέρας αυτάς επίκαιρον.

Καθόσον γνωρίζω εκ συγγενικών παραδόσεων δεν ήτο άγνωστος εις το Γαλαξίδι η εθνική δράσις τού Παπαλεξόπουλου (Σπαναντρία ή Κύριε Ελέσον). Πολλοί συμπολίται μας το εγνωρίζαν και είχαν ιδεί τα αποδεικτικά του εις τον εθνικόν αγώνα έγγραφα και κατ' επανάληψιν τον παρώτρυναν να τα υποβάλη εις την Κυβέρνησιν δια να τω απονεμηθή σύνταξις. Αλλ' η απάντησις τού Παπαλεξόπουλου ήτο πάντοτε η ίδια:

«Αμ' γι' αυτό πολεμήσαμε;, απαντούσε. Είπαμε να κάμουμε δικό μας κουβέρνο και τώρα που το κάμαμε να το φάμε;

Ο Σπαναντριάς ήτο χωρίς άλλο από τα λείψανα μιας γενεάς η οποία προσέφερε το αίμα της, ποτισμένη με τα αγνότερα ιδανικά και η οποία, όσον ανδρεία άλλο τόσο και υπερήφανη, ποτέ δεν κατεδέχθη να εξαργυρώση με ολίγα ή με πολλά χρήματα, με μεγάλα ή μικρά αξιώματα τας θυσίας της προς την πατρίδα.

Μικροί εδιαβάζαμε με συγκίνησιν τους στίχους τού Ζαλοκώστα, διά το Χάνι τής Γραβιάς. Μεγάλοι δεν είναι δυνατόν να τους λησμονήσωμε. Και γνωρίζοντες ότι 20 πρωικοί συμπολίται μας εις το άσπμον, το άγνωστον έως τότε αυτό Χάνι συνεμερίσθησαν νικηφόρως τους αγώνας τού Ανδρούτσου μαζί με τους ολίγους άλλους γενναίους συμπολεμιστάς των, θεωρούμεν καύχημα και υπερηφάνειαν τής ιδιαίτερας μας πατρίδος που ανέδειξε εις τον Αγώνα τής Εθνεγερσίας ήρωας όπως τον Παπαλεξόπουλον και όπως όλους τους άλλους συμπατριώτας μας, οι οποίοι επέζησαν και απέθαναν εις την μετριόφυον σκιάν χωρίς να εγείρουν θόρυβον περί το όνομά των, με το δίκαιον συναίσθημα τής ευχαριστήσεως, ότι δεν έκαμαν τίποτε άλλο από το καθήκον των.

Διατί τάχα και τα ονόματα τούτων ανευρισκόμενα δεν θα έπρεπε να διαιωνισθούν εις μίαν μαρμαρίνην πλάκα εις την πλατείαν τού Ηρώου τής ιδιαίτερας πατρίδος μας;

Δ. ΜΑΣΤΟΡΙΚΟΣ

**ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ**
στα γραφεία του Συνδέσμου
και ηλεκτρονικά στους συμβούλους
Αλεξία Ρούλη: stavalexia@yahoo.gr
Ανδρέαδου Τίνα: tandreadou@betaplan.gr
Τσελέ Δημήτριος: dtseles@gmail.com
Χάλκο Γιώργος: ghalko@otenet.gr
Πετρατζά Κέλλυ: kalliope.petratza@hotmail.gr
Κουμπάρουλη Ηλία: ikoumparoulis@hotmail.com

το Γαλαξίδι
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
Καραϊσκού 111, 185 32 Πειραιάς
Τηλ.: 210 41.23.528 & 210 41.72.377
Fax: 210 41.23.528
e-mail: syngalax@gmail.com

**ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ
MONTAZ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ**
[βιβλιοτεχνία]
Ζωοδ. Πηγής 52Α, Εξάρχεια
Τηλ. 210 38.01.844
e-mail: design@viviotechnia.gr

**ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΡΙΑ ΣΤΗ ΝΕΑ
ΥΟΡΚΗ: Λαμπρινή Ρέκκα**
Επιστολές και χειρόγραφα, απο-
στελλόμενα προς την Εφημερίδα και
το Σύνδεσμο, για δημοσίευσήν δεν
επιστρέφονται.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
(Εφημερίδας και Συνδέσμου)
Εσοτερικού ετήσια 25 ΕΥΡΩ
Εξωτ. ετήσια \$ ΗΠΑ 50
ΝΠΔΔ, Τραπεζών 50 ΕΥΡΩ
Δημοσιεύσεις & Διαφημίσεις
για κάθε στίχο 2 ΕΥΡΩ
Τιμή φύλλου 1 ευρώ
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ - ΕΠΙΤΑΓΕΣ
Ελένη Μαρδάκη
Καραϊσκού 111, 185 32 Πειραιάς

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
IBAN: GR 540110358000035829610837
ALPHA
IBAN: GR 60014012501250020025916
BIC: CRBAGRAA
Κατά την κατάθεση τής συνδρομής σας
ηλεκτρονικά παρακαλείσθε να αναγράφετε μόνο
το ονοματεπώνυμό σας ως αιτιολογία.
Σε περίπτωση παράλειψης, αποστείλατε
e-mail στο syngalax@gmail.com

Ο οπλαρχηγός του 1821 Ιωάννης Δ. Μητρόπουλος

Μέσα από το έργο του τρισέγγονού του Ιωάννη Δ. Μητρόπουλου

ΑΛΑΜΑΝΑ – ΧΑΝΙ ΓΡΑΒΙΑΣ

Εντός ολίγου οι Γαλαξειδιώτες εμφανίζονται με τον αέρα των νικητών εις το πλευρόν του Αθανασίου Διάκου εις την ονομαστήν μάχην τής Αλαμάνας, όπου μια δραξ τετρακοσίων Ρουμελιωτών προσπαθεί ν' ανακόψει την προς νότον κάθοδον πολυαριθμού τακτικού τουρκικού στρατού υπό τον Ομέρ Βρυώνην και τον Κιοσσέ Μεχμέτ Πασάν. Κατά την μάχην τής γεφύρας τής Αλαμάνας, την 23 Απριλίου 1821, έπεσαν μαχόμενοι διά ξίφους εκ του σώματος του Διάκου, πλην των κρεουργηθέντων παρά την Βρύσιν τής Χαλκομάτας Επισκόπου Ησαΐα, του αδελφού αυτού Ιερώς Παπαγιάννη εκ Δεσφίνης και ενός ανεψιού των, οι οπλαρχηγοί Καλύβας και Μπακογιάννης. Εκεί, εις την παρά την γέφυραν τής Αλαμάνας θέσιν Παργιά ή Μαντροστάματα, συνελήφθη υπό των Τούρκων τραυματισμένος με σπασμένο το ξίφος του, ο θρυλικός Ήρωσ του 1821 Αθανάσιος Διάκος εις μίαν στιγμὴν αποκορυφώσεως τής μάχης. Και εκεί, μαχόμενοι γενναίως εφρονεύθησαν ονομαστοί αγωνισταί και ο Μήτρος Μασαβέτας αυτάδελφος του Διάκου. Ιδιαίτερος αναφέρονται ως αγωνισθέντες με εξαιρετικὴν ανδρείαν οι Γαλαξειδιώται πολεμισταί, που εσυνέχισαν τους αγώνας των μετά την απελευθέρωσιν των Σαλώνων, με τον αρχηγόν των Ιωάννην Μητρόπουλον, ο οποίος, ως αναφέρει το χρονικόν τής μάχης, κατά την διάρκειαν αυτής απέκοψε διά σπάθης την κεφαλὴν του φονευθέντος υπό των Τούρκων Μήτρου Μασαβέτα και την συναπεκόμισε ἴνα σώσῃ ταύτην εκ των ὕβρεων των Τούρκων. Ομοίως ονομαστί αναφέρεται ως γενναίως αγωνισθείς εκεί ο Γαλαξειδιώτης Νικόλαος Κύρκος, υπαρχηγός των Γαλαξειδιωτών. Ας σημειωθῇ ὅτι τοιαύτη υπήρξεν η αγριότης τής μάχης, ὥστε κατά την διάρκειαν αυτής και προ της συλλήψεώς του, ο Διάκος εχρησιμοποίησε το ακέφαλον σώμα του αδελφού του Μήτρου ως προμαχόνα κατά των ενσφαιρών επιθέσεων των Τούρκων, των οποίων τας συγχρόνους επιθέσεις οδηγούμενας υπό των Μεχμέτ Τσαπάρα και Χασάν Τομαρίτσα συγχρόνως υφίσταντο και απέκρουον, ο Κομνάς Τράκας και ο ιερεύς Παπανδριάς εκ Κουκουβίτσας Παρνασσίδος μετ' άλλων συμπολεμιστών των, ωχυρωμένοι εις το ανάχωμα Μουσταφάμπεη και εις τον παραρρέοντα ποταμόν Ντούνον ή Άσωπον.

Μετά την σύλληψιν του Αθανασίου Διάκου και την λήξιν τής Αλαμάνας, οι Έλληνες, ὅσοι απέμειναν, περί τους 117, υπεχώρησαν και εκλείσθησαν εις το καθιερωθέν πλέον εν τη ιστορία πλινθόκτιστον και ετοιμόροπον Χάνι τής Γραβιάς. Μετ' αυτών εκλείσθη και ο Οδυσσεύς Ανδρούτσος, εκ των αρχηγών τής επαναστατημένης Ρούμελης ως και πολεμισταί των σωμάτων Πανουργιά και Δοβουνιώτη. Ήτοι εν ὅλω εκλείσθησαν 118 αγωνισταί. Εξ αυτών οι 52 κατά Σάθαν ήσαν οι απομεινάντες μετά την μάχην τής Αλαμάνας Γαλαξειδιώται, αποτελούντες κατ' αριθμόν το ισχυρότερον συμπαγές μαχητικόν σώμα, υπό τον αρχηγόν των Ιωάννην Μητρόπουλον, ο οποίος υπήρξε μεταξύ των ἐξ πρώτων, που με τον Οδυσσεά Ανδρούτσον ήρχισαν τον χορόν πριν εισέλθουν εις το Χάνι. Οὔτοι ήσαν οι: Μητρόπουλος, Παπακώστας, Γοβγίνας, Γκούρας, Μαμούρης και Τράκας. Εκ των 52 Γαλαξειδιωτών διεσώθησαν τα ονόματα μόνον των κάτωθι 27 κατά σειράν:

1) Ιωάννης Μητρόπουλος, αρχηγός ως κεφαλή, ὅπως αναφέρεται των Γαλαξειδιωτών, 2) Νικόλαος Κύρκος, υπαρχηγός, ο οποίος είχε θητεύσει προ του 1821 εις τον στρατόν του Αλή-Πασά ως καπετάνιος εις την Σκάλαν (Ιτέαν) των Σαλώνων, 3) Νικόλαος Ράφτης ή Στρουμπούλος, 4) Νικόλαος Γρανιτσιώτης, 5) Νικόλαος Κοτσάνας, 6) Ιωάννης Κοτσάνας, 7) Παναγιώτης Νίκας, 8) Αγγελής Τσίπουρας, 9) Γεωργάκης Τσίπουρας, 10) Σπύρος Μωραΐτης ή Βλαχοθανάσης, 11) Φίλιος Ζυγούρης, 12) Γιαννούτσος Χαλέτσος, 13) Σπύρος Σκούρης, 14) Ιωάννης Βλασόπουλος, 15) Φούντας, 16) Ηλίας Μιχαλόπουλος, 17) Ιωάννης Μπούνδρης (αρπάσας το ματαϊράκι του Ιμάμη), 18) Μιχαήλ Ράφτης ή Ραφτόπουλος, 19) Σπύρος Κορφιάτης, 20) Δημήτριος Σκέτος, 21) Ανδρέας Παπαλεξόπουλος ή Σπαναδρέας. Ο τελευταίος επιζήσας εκ των Ηρώων του Χανίου, ο οποίος εις ηλικίαν 104 ετών, απεβίωσεν και ετάφη, με

Όπως είχαμε γράψει και στο προηγούμενο φύλλο τής εφημερίδας μας, αρ. 770, συνεχίζουμε να παρουσιάζουμε κάποιες σελίδες από το έργο του Ι.Δ. Μητρόπουλου «Γαλαξειδί. Το έπος μιας πολιτείας τριών χιλιάδων τετρακοσίων ετών», έκδοση 1970, που αναφέρονται στη δράση του τρισπάπου του Ι.Δ. Μητρόπουλου κατά τη διάρκεια του Αγώνα του 1821.

τιμάς εκ μέρους στρατιωτικού αποσπάσματος σταλέντος εξ Αμφίσσης, εις το Γαλαξειδί το 1888. Το φερόν του τιμητικά εκράτουν ο δικηγόρος Δημ. Νίκας και τρεις επιφανείς πλοίαρχοι. Τον επικήδειον εξεφώνησεν ο Ευθύμιος Αγγελής. 22) Ιωάννης Τσόνας, 23) Ιωάννης Φούρλας, 24) Ζαχαριάς ή Νταραμπούρας, 25) Ηλίας Ζουμάς, 26) Ηλίας Μητρόπουλος, 27) Σταύρος Μπραγέγγιος ο οποίος απεβίωσεν εις ηλικίαν 96 ετών το 1888. Περί τούτου έγγραφεν η «Νέα Εφημερίς» τής 7 Φεβρουαρίου 1888.

Εξ άλλου ονομαστί αναφέρονται οι πιστοί ακόλουθοι-φίλοι του Ανδρούτσου, ο Ιωάννης Γκούρας και ο Οθωμανός Μουσταφάς Γκίκας, γενναίως αγωνισθείς μετά των Ελλήνων κατά των Τούρκων, ως και οι εξής συμπολεμισταί του: Παπανικόλας γέροντος ιερέως εξ Αγόριαννης, Ιωάννης Μαμούρης, Ηλίας Πετώνης, Πατούλας, Κομνάς Τράκας, Παπανδριάς, Αντώνιος Γεράντωνος, Φαρμάκης ή Φαρματάκης, Γερογιάννης, Δήμος Φράγκος, Π. Μπουτούνης, Αναστάσιος Μάρος, εκ Παρνασσίδος άπαντες, ο εκ Λίμνης τής Ευβοίας Αγγελής Γοβδίνας και ο Αθανάσιος Καπλάνης. Εναντίον των εγκλεισθέντων εις το Χάνι 118 Ελλήνων επέπεσαν εννέα χιλιάδες τουρκικού τακτικού στρατού πεζοί και ιππείς υπό τον Ομέρ Βρυώνην.

Εις το ιστορικόν και θεατρικόν έργον «Χάνι τής Γραβιάς», ο συγγραφεύς και ιστορικός Τάκης Λάπας αναφέρει ὅτι αι πρώται επιθέσεις των Τούρκων απεκορύφθησαν καθ' ὅλην την πρώτην ημέραν, κατά την οποίαν οὔτοι κέστησαν βαρείας απωλείας και μεταξύ αυτών σημειώνη ότι «ο Γαλαξειδιώτης οπλαρχηγός, καπετάνιος των Γαλαξειδιωτών, γύρω στα σαράντα ομορφοντυμένος», ὅπως τον περιγράφει ο Λάπας, Ιωάννης Μητρόπουλος, διέκρινε κατά την επίθεσιν των Τούρκων επερχόμενον ἐφιππον τον τραυματίσαντα και συλλαβόντα τον Διάκον εις την Αλαμάναν Τούρκον Χαλήλ-Μπέην του Ζητουνίου, τον οποίον εξεχώρησε, επυροβόλησε κατ' ευθείαν και εφόνευσε. Τον φόνον του Χαλήλ υπεδέχθησαν με ενθουσιασμόν και επιφωνήματα χαράς ὅλοι οι πολεμισταί του Χανίου¹.

Η επίθεσις κατά του Χανίου διεκόπη την νύκτα. Μετά ολόημερον αγώνα οι Τούρκοι διέκοψαν τας επιθέσεις. Και κατά το μεσονύκτιον τής 4 προς την 5 Μαΐου 1821 εγένετο η εξ αυτού έξοδος από το βορειοανατολικόν μέρος αυτού προς την πεδιάδα, της οποίας τα σπαρτά εκάλυπτον τον θόρυβον των βημάτων. Και έτσι, διά του τουρκικού στρατοπέδου κατηρθύνθησαν οι πολεμισταί του θρυλικού πλέον Χανίου προς το ὄρος Χλωμός όπου και έφθασαν εις το ομώνυμον χωρίον ὅλοι, πλην ενός φονευθέντος, ήτοι οι 117. Ο φονευθείς ήτο ο Αθανάσιος Καπλάνης, ο οποίος ετάφη εντός του Χανίου υπό του αρχηγού του Οδυσσεώς Ανδρούτσου.

Και περί αυτού έγγραφεν αργότερα ο ποιητής Ζαλοκώστας, ο υμνητής του Ανδρούτσου και της Γραβιάς: «Εις το μνήμα δεν καίει λιβάνι: Δεν σε κλαίει ψαλμός ιερός: Ούτε θρήνους ακούω μητρός, ω ανδρείε Καπλάνη».

Εξ άλλου, περί της μάχης εις το Χάνι αναφέρει και η από 16 Μαΐου 1821 επιστολή των Γαλαξειδιωτών προς τους Υδραίους και Σπετσιώτας, εκ της οποίας, ως και εξ άλλων σχετικών ομοίων, καταφαίνεται ο σοβαρός ρόλος του Γαλαξειδιού εις την επαναστατικὴν κίνησιν καθ' ὅλην την Στερεάν Ελλάδα.

Η επιστολή αυτή καταχωρείται ενταύθα επί λέξει ως έχει:

«Προς τους φιλοξενείς Έλληνας τής νήσου Ύδρας και Σπετσών τον από καρδιάς αδελφικόν χαιρετισμόν. Γαλαξειδί 16 Μαΐου 1821. Έφθασεν ο άνθρωπος μας Στάκος, παρά του οποίου

επληροφορήθημεν και διά ζώσης την ξεκίνησιν των καραβίων σας διά εδῶθεν, τα οποία, αδελφοί, ακόμη δεν εφάνησαν, διά να εξυπνήσωσι πλέον το Καρέλι και άλλους γειτόνους μας να συναγωνισώσιν εις τον ιερόν τούτον αγώνα και να βοηθήσωσι και ημάς πολεμώντας αδιακόπως μήνας δύο σχεδόν. Ώρα την ώρα ὅμως αναμένομεν να μας χαροποιήσῃ το φθάσιμον αυτών, διά να βάλωμεν και ημεῖς εις καλλιτέραν τάξιν τας ξεκινήσεις μας.

Χρέος μας κρίνομεν να σας φανερώσωμεν διά του επιφέροντος κυρίου Νικολάου Λιτζίκα τον πόλεμον όπου ηκολούθησαν εις το Χάνι Γραβιάς μεταξύ Σαλώνου και Ζητουνίου. Εις τας 4 τρέχοντος μάς ήλθεν είδησις ὅτι ο Ομέρ πασάς Βρυώνης και Μεχμέτ πασάς έφθασαν με ένα σώμα από δύο χιλιάδες πεζούς και χιλίους καβαλαραίους κοντά εις το ιδικόν μας στρατόπεδον, όπου ενωμένοι με τον καπετάν Χρήστον Μπαλάσκαν και αρκετούς ρωμαιοὺς και αμέσως ξεκινήσαμεν νεωστί έως εκατόν ανθρώπους μας με δύο κανόνια, οι οποίοι δεν επρόφθασαν την ματαίλιαν εις την αρχήν. Ο πόλεμος ήρχισεν από τας 5 ώρας και εβίασταξεν έως τας 7 της νυκτός. Ο καπετάν Οδυσσεύς ήρχισεν τον χορόν πρώτος με τον καπετάν Γιάννην Μητρόπουλον και λοιπούς συμπατριώτας μας Γαλαξειδιώτας ομού με τον καπετάν Μιχάλη Ραφτόπουλον, και χορεύοντας εμβήκαν εις το χάνι με ὄσους ο καπετάν Οδυσσεύς εδιάλεξεν από τους στρατιώτας του καπετάν Πανουργιά και καπετάν Δοβουνιώτη συμποσομένους ὅλους 118. Άμα έτρεξεν η καβαλαρία και οι πεζοί, με μίαν ορμήν ανήκουστον και αφ' ου επερικύκλωσαν το χάνι, ήρχισεν ο πόλεμος αδιακόπως, και έως το πρωί από μεν τους εχθρούς εσκοτώθησαν έως 320 χωρίς το πλήθος των λαβομένων θανατηφόρος, από τους εδικούς μας εχάσαμεν τον περίφημον καπετάν Καπλάνην και δύο καλούς στρατιώτας.

Τολμώμεν να σας είπωμεν ὅτι κανένα μας τουφέκι δεν επήγε εις μάτην, και τι αιματοχυσία έγινε εις τους εχθρούς και ζημία, ο παρών θέλει σας την διηγηθῆ εμπεριστάτως, όπου ο κάμπος εγένεσε από νεκρούς και οι εχθροί πατώντας τους ήρχοντο εναντίον, και επλησίαζον τόσον ὅσον να κρημνίσουν την μάνδραν και να πέσουν μέσα από την λύσαν τους. Το λοιπόν ασκέρι μας ήτο εις υψηλά μέρη, ὥστε ολίγην βοήθειαν έκανεν εις τον καπετάν Οδυσσεά και εις τους ιδικούς μας εξ αιτίας της τοποθεσίας, και τέλος εις το ξημέρωμα στεναχωρημένος ο Οδυσσεύς από νερόν και από έλλειψιν μονετζιόνας εβγήκαν από το χάνι με ένα απερίγραπτον θάρρος, ὥστε οὔτε ένας εσκοτώθη.

Οι εχθροί όπου έμειναν διεσκορπίσθησαν και την στιγμὴν ταύτην μάς έφθασεν είδησις ὅτι εσυνάχθησαν μέρος αυτών τζίρκα χίλιοι άνθρωποι, και αύριον ξεκινείται ο πόλεμος και ελπίζομεν εις τον Θεόν να πάθουν περισσότερα από ὅσα εδοκίμασαν εις τας 5 ιδίου, τόσον ὥστε τώρα εδυνήθησαν να κάμουν στρατόπεδον νέον.

Αδελφοί, τους εχθρούς δεν θέλει τους βοηθήσει άλλο πράγμα, εიმῆ η έλλειψις τής βαρούτης από ημάς: διά τούτο μη μας λείπει τζίρκα έως οκάδες εκατόν.

Τας ειδήσεις του καπετάν Μπασδέκη τας εχετε αληθέστερον, και τούτο δεν σας περιττολογώμεν ημεῖς. Από Ιωάννινα ειδήσεις δεν έχουν.

Σας συσταίνομεν τον κυρ Λιτζίκα και με τον αδελφικόν αποσπασμόν μένομεν εις επιθυμίαν τής αποκρίσεώς μας.

(Σ) Οι κάτοικοι τής Πολιτείας του Γαλαξειδιού Σας ενθιμίζομεν, αδελφοί, να ήθελε στείλετε την παρούσαν χαροποιάν είδησιν και των αδελφών εις Σπέτσας και άλλοθι.

Τοις φιλογενέσι Έλλησι και αδελφοίς τής νήσου Ύδρας αστραπιαίως εις Ύδραν».

Τέλος, εις το Εθνικόν Ιστορικόν εν Αθήναις Μουσείον ευρίσκειται χαλκογραφία περί των μαχόν τής Αλαμάνας και του Χανίου, έργον του Γάλλου Μπουασονά και εις την οποίαν αναφέρονται μεταξύ των άλλων ελληνικών πόλεων, το Γαλαξειδί και ως επί λέξει γράφονται, η Κολοποτινίτζα (Κολοπετινίτσα), η Βινιχώρα (Βουνιχώρα) και η Βιτρινίτζα (Βιτρινίτσα), διά να τιμηθούν, προφανώς, τέκνα-αγωνισταί και των πόλεων αυτών.

(Συνεχίζεται...)

1. Ο Οδυσσεύς Ανδρούτσος ενθουσιασθείς από την επιτυχίαν αυτήν ὤρμησε, αγκάλιασε τον Μητρόπουλον και τον εφίλησε λέγοντας «να μας ζήσης Μητρόπουλε. Τέτοιο ξεπλέρωμα, μήτε ο σχορφεμένος ο Διάκος δεν θα το καρτέραγε».

Εξαασμένοι Γαλαξειδιώτες αγωνιστές Ραυτοπουλαίοι

Τα αδέρφια Αναγνώστης, Νικόλαος, Μιχάλης και Δημήτριος Ραυτοπουλαίοι, με την πολεμική τους δράση στην Ελληνική Επανάσταση, τίμησαν τόσο το όνομα της οικογένειάς τους όσο και τη γενέθλια γη, το ηρωικό Γαλαξειδί.

Προεπαναστατικά ήταν πλοιοκτήτες αλλά και πρόκριτοι Γαλαξειδίου. Το 1805 πλοίο της οικογένειας μετέφερε το Θ. Κολοκοτρώνη από το Μοριά στη Ζάκυνθο.

Μετά την κήρυξη της Επανάστασης στο Γαλαξειδί –η πρώτη πόλη στην Στερεά Ελλάδα που επαναστάτησε–, ακολουθούν το Μητρόπουλο στις 27 Μαρτίου 1821 στα Σάλωνα (Αμφισσα) ενσωματωμένοι στο σώμα των 1400 ανδρών για την απελευθέρωση της πόλεως και την μετέπειτα πολιορκία και παράδοση του κάστρου, που πραγματοποιείται στις 10 Απριλίου 1821. Αργότερα, πάντα με αρχηγό τον Ιωάννη Μητρόπουλο, πολέμησαν στην Αλαμάνη, στο Χάνι της Γραβιάς και στην από ξηράς πολιορκία της Ναυπάκτου.

Μετά τη στυγερή και ύπουλη δολοφονία του Οπλαρχηγού Ιωάννη Μητρόπουλου, μέσα στο σπίτι του, την πρώτη πολιτική δολοφονία κατά την διάρκεια του Επαναστατικού Αγώνα και τη διάλυση του σώματος που διοικούσε, οι Ραυτοπουλαίοι χώρισαν και αποφάσισαν να συνεχίσουν τον αγώνα σε διαφορετικά πολεμικά σώματα. Ο Αναγνώστης Ραυτόπουλος οργάνωσε τμήμα 100 Γαλαξειδιωτών, το οποίο συντηρούσε με προσωπικά του έξοδα και ακολούθησε τον Πανουργιά ως υποπλαρχηγός του. Πολέμησε μαζί του σε πολλές και σημαντικές μάχες. Στη συνέχεια όταν ο γέρο Πανουργιάς παρέδωσε το πολεμικό σώμα στο γιο του Νάκο ή Ιωάννη, συνέχισε την δράση του υπό τις διαταγές αυτού. Πολέμησε στις μάχες των Βασιλικών, της Άμπλιανης και στη μάχη της Πέτρας. Κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησης Καποδίστρια έλαβε το βαθμό του Ταγματάρχη στα Ελαφρά Τάγματα. Αργότερα, όταν ο Όθωνας ανέλαβε την εξουσία και άλλαξε τελείως τη διάταξη του στρατεύματος, έλαβε το βαθμό του Ταγματάρχη της Βασιλικής Φάλαγγας και λίγο αργότερα μετονομάστηκε σε Ταγματάρχη της Αρχαίας Φάλαγγας.

Ο Νικόλαος Ραυτόπουλος πολέμησε στη μάχη του Μάνεσι, στην περιοχή Αλισάχω ή Αλισάχι (σημ. Λευκοχώρι Δήμου Αμφίκλειας - Ελάτειας). Εκεί οι Έλληνες συγκεντρώθηκαν και οχυρώθηκαν στον Ι. Ν. Αγ. Γεωργίου με σκοπό να εμποδίσουν τους Τούρκους που με επικεφαλής τον Μπεϋράν πασά κατευθύνονταν προς το Γαλαξειδί, με σκοπό να καταλάβουν τα πλοία, να περάσουν στην Πελοπόννησο και να καταπνίξουν την Επανάσταση. Στην πεδιάδα, όπου κάποτε βρισκόταν η αρχαία Ελάτεια, πραγματοποιήθηκε μία ιστορική μάχη στις 20 Ιουλίου 1821. Οι ελληνικές δυνάμεις, παρά το θάρρος και την αποφασιστικότητα, ηττήθηκαν από τον όγκο των οθωμανικών δυνάμεων. Ανάμεσα στους νεκρούς ήταν και ο Νικόλαος Ραυτόπουλος.

Ο Μιχαήλ Ραυτόπουλος πολέμησε στην μάχη του Μαραθώνα στις 5 Ιουλίου 1824. Στην μάχη αυτή αναμετρήθηκαν 3.000 Οθωμανοί του Ομέρ Πασά της Καρύστου με 600 Έλληνες υπό τις διαταγές του Γιάννη Γκούρα. Ο Ομέρ Πασάς αποβιβάστηκε στον Ωρωπό με 3.000 άνδρες από τους οποίους οι 2.000 ήταν γενίτσαροι. Αφού λειλάτησε και έκαψε τις γύρω περιοχές, κατευθύνθηκε προς την Αθήνα. Όταν ο φρούραρχος της πόλης Γκούρας έμαθε το γεγονός συγκρότησε σώμα 600 ανδρών, με τη συμμετοχή των χιλιαρχων Μαμούρη, Ρούκη και Πρεβεζάνου, για να σταματήσει τους Οθωμανούς στο Μαραθώνα. Υπό τις διαταγές και των τριών χιλιαρχων βρίσκονταν πολλοί Γαλαξειδιώτες, ειδικά όμως υπό τον Ρούκη. Στις 5 Ιουλίου 1824 άρχισαν οι πρώτες συγκρούσεις. Το οθωμανικό πυροβολικό άρχισε να βάλλει κατά των ελληνικών θέσεων και στη συνέχεια επιτέθηκαν οι γενίτσαροι και το ιππικό, αλλά αποκρούστηκαν. Η σύγκρουση ήταν αμφιρροπή και ο Γκούρας προσπαθούσε να ανυψώσει το ηθικό των ανδρών του, θυμίζοντάς τους τον άθλο των Αθηναίων κατά των Περσών στον ίδιο χώρο πριν από αιώνες. Στην πιο κρίσιμη στιγμή και ενώ η μάχη άρχισε να παίρνει δραματική τροπή, εμφανίστηκε στο πεδίο της μάχης ο στρατηγός Διονύσιος Ευμορφόπουλος με τους άνδρες του, δίνοντας ουσιαστικά την νίκη στους Έλληνες. Οι τούρκοι άφησαν στο πεδίο της μάχης 260 νεκρούς, μεταξύ των οποίων και τον αρχηγό των γενιτσάρων Ιμπραήμ. Ανάμεσα στους έλληνες νεκρούς ήταν και ο Μιχαήλ Ραυτόπουλος.

Ο Δημήτριος Ραυτόπουλος σκοτώθηκε στην Κόρινθο στις 20 Σεπτεμβρίου 1824.

Οι Ραυτοπουλαίοι θυσιάζοντας, όπως και οι υπόλοιποι Γαλαξειδιώτες, περιουσίες και αξιώματα, ακολούθησαν το δρόμο που οδηγούσε προς την ελευθερία.

Αθανασόπουλος Β. Ιωάννης

«Με λογισμό
και μ' όνειρο»

19 Ιουνίου -
9 Αυγούστου

Το Φεστιβάλ Δελφών «Το Λάλον Ύδωρ», το οποίο αποτελεί πλέον θεσμό για τα πολιτιστικά δρώμενα της χώρας μας, επανέρχεται για τρίτη χρονιά, έπειτα από την αναγκαστική διακοπή του το καλοκαίρι του 2020 λόγω της πανδημίας.

Το φετινό Φεστιβάλ Δελφών εναρμονίζεται με τον στίχο του Διονύσιου Σολωμού «με λογισμό και μ' όνειρο», αφού με τη λογική και τη φαντασία, με τον στοχασμό και το όραμα, ο άνθρωπος ελεύθερος και με θάρρος μπορεί να βαδίσει δημιουργικά στο μέλλον.

Από τις 26 Ιουνίου ως τις 9 Αυγούστου, θα παρουσιαστούν κυρίως μουσικά δρώμενα σε επιλεγμένους χώρους που αναδεικνύουν την πολιτιστική αξία, το φυσικό κάλλος και την πλούσια ιστορία των Δελφών, αλλά και της ευρύτερης περιοχής της Φωκίδας και της Δωρίδας, συμβάλλοντας στην ανάδειξη αυτού του σημαντικού και ιδιαίτερου τόπου, που ήταν κάποτε το κέντρο του αρχαίου κόσμου αλλά και το επίκεντρο των πρώτων γεγονότων της Επανάστασης του 1821 στη Ρούμελη.

Υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του συνθέτη Δημήτρη Μαραμή, το Φεστιβάλ Δελφών 2021 θα εστιάζει στο σύγχρονο ελληνικό τραγούδι, συνδέοντάς το με τον ποιητικό λόγο αλλά και την παράδοση. Θα ανοίξει με τη μεγάλη συναυλία της Άλκιστις Πρωτοψάλτη με θέμα «Από τους κλασικούς ποιητές στους σύγχρονους στιχουργούς», θα παρουσιαστούν διαδρομές της μουσικής δημιουργίας συνθετών όπως του Γιάννη Σπανού, του Θάνου Μικρούτσικου της Ευανθίας Ρεμπούτσικα, αλλά και του παραδοσιακού μουσικού Πετρολούκα Χαλκιά, ενώ το Φεστιβάλ κορυφώνεται με το κεντρικό δρώμενο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για την επέτειο των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση, το λαϊκό ορατόριο «Παλιγγενεσία».

«Το Λάλον Ύδωρ», είναι ένα φεστιβάλ που φιλοδοξεί, αφού προσλάβει το πολιτιστικό καταπίστευμα του ιερού τόπου των Δελφών και της Φωκίδας γενικότερα, να καταστεί στη σύγχρονη εποχή η συνέχισή μιας μακράς παράδοσης. Το διακύβευμα δεν είναι εύκολο, καθώς οι απαραίτες αυτής της παράδοσης ανάγονται στην εποχή, που κατά τον μύθο ο θεός Απόλλων θέσπισε τα Πύθια. Η παράδοση αυτή διατρέχει τους αιώνες, συναντά τον Άγγελο Σικελιανό και την Εύα Πάλμερ των Δελφικών Εορτών και φθάνει σε μας, που αγωνιζόμαστε να προσθέσουμε το δικό μας λιθαράκι.

Η φετινή χρονιά σηματοδοτείται από τον πανεθνικό εορτασμό της διακοσιετηρίδας από την κήρυξη της Επανάστασης του 1821 και από τη διαφαινόμενη έξοδό μας από την κρίση της πανδημίας. Δε θα μπορούσε το Φεστιβάλ Δελφών του 2021 να μη χαρακτηριστεί και από τις δύο αυτές πραγματικότητες».

Νικόλαος Κατσικούλης
Πρόεδρος Δικτύου Δελφών

Διοργάνωση: «Δίκτυο Δελφών»

Υποστήριξη: Δήμος Δελφών, Δήμος Δωρίδος, Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Α' ΚΥΚΛΟΣ (19 Ιουνίου - 24 Ιουλίου)

«Από τους κλασικούς ποιητές στους σύγχρονους στιχουργούς»

→ Άλκιστις Πρωτοψάλτη

Σάββατο 26 Ιουνίου, ώρα 21:15, Θέατρο Φρύνιχος / Δελφοί

Εισιτήρια (μόνο με ηλεκτρονική αγορά): 15 €, 10 € (μειωμένο)

«Γιάννης Σπανός, μία διαδρομή»

→ Αργυρώ Καπαρού, Ερωφίλη και Άννα Ψαρρά

Σάββατο 3 Ιουλίου, ώρα 21:15, Κεντρί / Γαλαξειδί

Εισιτήρια (μόνο με ηλεκτρονική αγορά): 10 €, 5 € (μειωμένο)

«Η Ψυχή της Ηπείρου»

→ Πετρολούκας Χαλκιάς & Βασίλης Κώστας

Κυριακή 11 Ιουλίου, ώρα 21:15, Προβλήτα Ιτέας / Ιτέα

Εισιτήρια (μόνο με ηλεκτρονική αγορά): 10 €, 5 € (μειωμένο)

«Θάνος Μικρούτσικος, μία διαδρομή»

→ Ρίτα Αντωνοπούλου & Κώστας Θωμαΐδης

Παρασκευή 16 Ιουλίου, ώρα 21:15
Μουσείο Ελληνικής Επανάστασης (Οικία Πανουργιά) / Αμφισσα

Εισιτήρια (μόνο με ηλεκτρονική αγορά): 10 €, 5 € (μειωμένο)

«Παλιγγενεσία» (Η Επανάσταση στη Ρούμελη το 1821)

→ Σύγχρονο Λαϊκό Ορατόριο του Δημήτρη Μαραμή

→ Κώστας Μακεδόνας, Γρηγόρης Βαλτινός & το φωνητικό σύνολο 8tetto.

Κεντρικό Δρώμενο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας για τον εορτασμό των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση

Σάββατο 24 Ιουλίου, ώρα 21:15,
Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία Παρνασσίδος / Χρισσό
Ελεύθερη είσοδος με προσκλήσεις

«Ημουν παιδί το '21»

Έκθεση ζωγραφικής του Μουσείου Ελληνικής Παιδικής Τέχνης

Συμμετέχουν μαθήτριες/τες και 38 εικαστικοί καλλιτέχνες

Εγκαίνια: Σάββατο 19 Ιουνίου, ώρα 19:00
Διάρκεια έκθεσης: 19 Ιουνίου - 4 Ιουλίου
Καθημερινές: 9.00-15.00 - Σάββατο-Κυριακή: 10.00-14.00 ΕΠΚΕΔ / ΔΕΛΦΟΙ

Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, αίθουσα Φρύνιχος / Δελφοί

Ελεύθερη είσοδος
Το Φεστιβάλ Δελφών «Το Λάλον Ύδωρ» και ο Σύλλογος «Οι Φίλοι του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών» συνδιοργανώνουν την έκθεση ζωγραφικής «Ημουν παιδί το '21» στο Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, στους Δελφούς. Η δράση έχει ενταχθεί στο εθνικό πρόγραμμα δράσεων και εκδηλώσεων, που συντονίζει η Επιτροπή «Ελλάδα 2021», με την ευκαιρία του εορτασμού των 200 χρόνων από την επανάσταση του 1821. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης θα πραγματοποιηθούν εκπαιδευτικά εικαστικά προγράμματα για παιδιά από τους μουσειοπαιδαγωγούς του Μουσείου Ελληνικής Παιδικής Τέχνης. Επιμέλεια έκθεσης: Λουίζα Καραπιδάκη.

Β' ΚΥΚΛΟΣ - Δωρίδα (7, 8, 9 Αυγούστου)

→ «Ευανθία Ρεμπούτσικα, μία διαδρομή»

Σάββατο 7 Αυγούστου, ώρα 21:15 - (Μώλος) Ερατεινή

Ελεύθερη είσοδος

«Η Ψυχή της Ηπείρου»

→ Πετρολούκας Χαλκιάς & Βασίλης Κώστας

Κυριακή 8 Αυγούστου, ώρα 21:15 - Πενταγιοί

Εισιτήρια (μόνο με ηλεκτρονική αγορά): 10 €, 5 € (μειωμένο)

«Θάνος Μικρούτσικος, μία διαδρομή»

→ Ρίτα Αντωνοπούλου & Κώστας Θωμαΐδης

Δευτέρα 9 Αυγούστου, ώρα 21:15 - (Δημοτικό Σχολείο) Λιδωρίκι

Εισιτήρια (μόνο με ηλεκτρονική αγορά): 10 €, 5 € (μειωμένο)

Τα εισιτήρια όλων των εκδηλώσεων θα διατίθενται μόνο ηλεκτρονικά από την Ticket Services.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ & ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ

Έδρα: Ναυτικό & Ιστορικό Μουσείο Γαλαξειδίου

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το αριθ.1/2021 πρακτικό έκτακτης και κατεπείγουσας συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου «Οι Φίλοι του Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου».

Περίληψη:

Έκδοση ψηφίσματος για την εκδήμια τής επί σειρά ετών Επιστημονικής Συμβούλου του Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου και ιδρυτικού μέλους του Σωματείου μας «Οι Φίλοι του Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου» ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΣΤΑΘΑΚΗ – ΚΟΥΜΑΡΗ.

Στο Γαλαξείδι σήμερα την 03 Μαΐου 2021 ημέρα Δευτέρα και ώρα 12:00, συνήλθε σε έκτακτη διά περιφοράς συνεδρίαση, σύμφωνα με το Καταστατικό του Σωματείου, το Δ.Σ. του Σωματείου «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ», κατόπιν σχετικής πρόσκλησης του Προέδρου του Δ.Σ.

Αφού διαπιστώθηκε η νόμιμη απαρτία σύμφωνα με το Καταστατικό και από- ντα μέλη κανένα, ο Πρόεδρος του Δ.Σ. Αθανάσιος Θ. Παρασκευάς κήρυξε την έναρξη τής έκτακτης και κατεπείγουσας συνεδρίασης και εισηγούμενος το μοναδικό θέμα τής ημερήσιας διάταξης ζήτησε από το συμβούλιο να κρίνει αν το θέμα είναι κατεπείγον, για να το συζητήσει και να πάρει για το θέμα αυτό σχετική απόφαση.

Το συμβούλιο δήλωσε ότι συναινεί για τη συζήτηση του θέματος ως κατεπείγοντος.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος ζήτησε από το Συμβούλιο να εγκρίνει την έκδοση ψηφίσματος για τη θλιβερή αναγγελία εκδήμιας σήμερα 03/05/2021 τής επί σειρά ετών Επιστημονικής Συμβούλου του Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου και ιδρυτικού μέλους του Σωματείου μας «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ», ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΣΤΑΘΑΚΗ-ΚΟΥΜΑΡΗ, ως ένδειξη πένθους για τον θάνατό της και ελάχιστο φόρο Τιμής προς το πρόσωπό της.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος αναφέρθηκε στην τεράστια προσφορά και στο ήθος τής εκλιπούσας, ιδρυτικού μέλους του Σωματείου μας, Λαογράφου και Επιστημονικής Συμβούλου του Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου, της αγαπημένης μας ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΣΤΑΘΑΚΗ-ΚΟΥΜΑΡΗ, η οποία επί σειρά πέντε δεκαετιών πρόσφερε την ψυχή της ολόκληρη στο Ναυτικό μας μουσείο και στην ευλογημένη ναυτοπολιτεία μας. Οι άοκνες προσπάθειές της, με την συμπαράσταση σημαντικών ανθρώπων που οργανώθηκαν και λειτούργησαν υπό την καθοδήγησή της, με σκοπό τη συνεχή ανάδειξη του κοσμήματος τής Ναυτικής μας Πολιτείας και φυσικά τής χώρας μας, του Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου και η ανεκτίμητη αξία γνώσης και εμπειρίας της, θα παραμείνουν και θα διαφυλαχθούν ως πολύτιμη παρακαταθήκη σε εμάς τους νεότερους, με τη δέσμευση, να εξακολουθήσουμε το τεράστιο έργο της, κατέληξε ο Πρόεδρος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου «ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ», αφού έλαβε υπόψη του την εισήγηση και πρόταση του Προέδρου

Αποφασίζει ομόφωνα

- 1) Αποδέχεται το έκτακτο τής συνεδρίασης και συμφωνεί με το κατεπείγον του θέματος.
- 2) Να παραστεί σύσσωμο στην κηδεία της εκλιπούσας και να εκφράσει τα θερμά συλλυπητήρια στην οικογένειά της.
- 3) Να κατατεθεί αντί στεφάνου το ποσό των διακοσίων (200,00€) ευρώ στην Εστία Αγίου Νικολάου στη μνήμη τής ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΣΤΑΘΑΚΗ-ΚΟΥΜΑΡΗ.
- 4) Να καθιερώσει τη Δευτέρα του Πάσχα εκάστου έτους ημέρα πραγματοποίησης ειδικής εκδήλωσης στη μνήμη και Τιμή τής ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΣΤΑΘΑΚΗ-ΚΟΥΜΑΡΗ.
- 5) Να αναρτηθεί το παρόν ψήφισμα στους πίνακες ανακοινώσεων τής Δημοτικής Ενότητας Γαλαξειδίου, στη διαδικτυακή σελίδα του Σωματείου μας, να δοθεί προς δημοσίευση στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο και να επιδοθεί στην οικογένεια τής εκλιπούσας.

Το παρόν πρακτικό συντάχθηκε και υπογράφεται ως ακολούθως:

Η παρούσα απόφαση έλαβε αύξοντα αριθμό 1/2021.

Γι' αυτό συντάχθηκε το παρόν πρακτικό και υπογράφεται ως ακολούθως:

Ο Πρόεδρος
Αθ. Παρασκευάς

Ο Αντιπρόεδρος
Μ. Αναγνωστόπουλος

Η Γεν.Γραμματέας
Ζ. Γκλαβάνου

Ο Ταμίας
Αν. Μιχόπουλος

Ο Σύμβουλος
Κ. Ζέρβας

ΨΗΦΙΣΜΑ**ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ - ΔΗΜΟΥ ΔΕΛΦΩΝ**

Ο Πρόεδρος και το Συμβούλιο Κοινότητας Γαλαξειδίου Δήμου Δελφών, πληροφορούμενοι το θάνατο της ΡΟΔΟΥΛΑΣ ΣΤΑΘΑΚΗ-ΚΟΥΜΑΡΗ συνήλθαν εκτάκτως τη Δευτέρα 3 Μαΐου 2021 λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη ότι η ανωτέρω αγαπητή και εκλεκτή συμπολίτισσα, Λαογράφος & Επιστημονική Σύμβουλος του Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου, για 47 συναπτά έτη υπηρέτησε ανιδιοτελώς και πρόσφερε τα μέγιστα στο Ναυτικό Μουσείο, αλλά και γενικότερα στην πολιτιστική και κοινωνική ζωή τής αγαπημένης της πατρίδας, της ναυτικής πολιτείας του Γαλαξειδίου. Ο αδόκητος θάνατός της μάς επιβάλλει να εκφράσουμε με ιδιαίτερο τρόπο τα συναισθήματά μας.

Το Συμβούλιο Κοινότητας Γαλαξειδίου Δήμου Δελφών αποφάσισε ομόφωνα τα εξής:

1. Να κατατεθεί στεφάνι στη μνήμη της εκ μέρους του Αντιδημάρχου Δ.Ε. Γαλαξειδίου και του Προέδρου Κοινότητας Γαλαξειδίου.
2. Να εκφράσει τη βαθιά θλίψη του για την απώλειά της και να παραστεί αντιπροσωπεία στην εξόδιο ακολουθία καθώς και τα ειλικρινή συλλυπητήρια των μελών στην οικογένεια τής θανούσας.
3. Να αναρτηθεί το ψήφισμα στην ιστοσελίδα του Δήμου Δελφών, να δημοσιευτεί στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο και στην εφημερίδα «το Γαλαξείδι».
4. Την ονομασία, τηρουμένης της νόμιμης διαδικασίας, μίας δημοτικής οδού τής Κοινότητας Γαλαξειδίου σε οδό «Ροδούλας Σταθάκη-Κούμαρη».
5. Να αναγνωστεί το παρόν ψήφισμα κατά την εξόδια ακολουθία.

Γαλαξείδι, 3 Μαΐου 2021
Ο Πρόεδρος Κοινότητας Γαλαξειδίου
Σπυρίδων Π. Μπαρλιακός

**Συλλυπητήρια
ανακοίνωση**

Αμφισσα 05.05.2021

Με βαθύτατη θλίψη αποχαιρετούμε σήμερα μια εξέχουσα προσωπικότητα του τόπου μας, έναν σπουδαίο άνθρωπο, την αγαπημένη μας Ροδούλα Σταθάκη-Κούμαρη. Η εκλιπούσα αποτέλεσε έναν πολύτιμο συνεργάτη, που για πέντε σχεδόν δεκαετίες υπηρέτησε με μοναδική αφοσίωση και αγάπη, ανιδιοτελώς, το Ναυτικό και Ιστορικό Μουσείο Γαλαξειδίου, από τη θέση της Επιστημονικής Συμβούλου, συμβάλλοντας τα μέγιστα στην προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς μας.

Γεννημένη τον Φεβρουάριο του 1925, με σπουδές Γερμανικής Φιλολογίας και Σχολής Ξεναγών στην Αθήνα, καθώς και Σχολής Γραμματέων στη Βέρνη τής Ελβετίας, εργάστηκε στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβερνήσεως και στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού. Σταθμός στη ζωή της ήταν τα δυο χρόνια που, ως γραμματέας τής Λαογράφου Αγγελικής Χατζημυχάλη, έμαθε την αξία τής παραδοσιακής λαϊκής τέχνης. Ξεναγώντας σε όλη την Ελλάδα και τη Μεσόγειο με κρουαζιερόπλοια, ήρθε σε επαφή με πολλούς χειροτέχνες. Επί σειρά ετών δίδαξε στη Χ.Ε.Ν. Αθηνών και έδωσε διαλέξεις σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας και της Γερμανίας.

Το 1974 ορίζεται Έφορος του Μουσείου Γαλαξειδίου, όπου παρέμεινε έως σήμερα, έχοντας τη θέση τής Επιστημονικής Συμβούλου. Κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξωστρέφεια του Μουσείου με διοργανώσεις διαλέξεων, εκδηλώσεων, ημερίδων, εκθέσεων και άλλων πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Το 1981 ορίζεται και Επιστημονικός Συνεργάτης του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Ρεθύμνης, όπου παρέμεινε έως σήμερα.

Με την ευαισθησία που την χαρακτήριζε και την αγάπη της για τον συνάνθρωπο οραματίστηκε τη δημιουργία μιας Κοινότητας για την φροντίδα ατόμων με αναπτυξιακές ειδικές ανάγκες. Το 1988 δημιουργείται το σωματείο των φίλων ατόμων με νοητική στέρσηση «ΤΑ ΔΕΛΦΙΝΙΑ», με Πρόεδρο την εκλιπούσα Ροδούλα Σταθάκη – Κούμαρη. Διαθέτει το κτήμα της στη θέση «ΠΕΛΕΚΑΡΗΣ», για να χτιστεί μια υποδειγματική μονάδα, όπου τα Ελληνόπουλα με νοητική στέρσηση θα έχουν διά βίου μια αξιοπρεπή διαβίωση. Το 1992 ιδρύεται το κοινωφελές Ίδρυμα «ΕΣΤΙΑ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ» με Αντιπρόεδρο την εκλιπούσα Ροδούλα Σταθάκη – Κούμαρη, το οποίο ασκεί στην Ελλάδα δραστηριότητα διά του παραρτηματός του, που είναι η «ΕΣΤΙΑ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ» στη θέση «ΚΕΡΑΜΟΥ».

Το 1994 με τον αείμνηστο Γεώργιο Τσαουσάκη και φίλους του Ναυτικού και Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου ιδρύουν το Σωματείο «Οι Φίλοι του Ναυτικού & Ιστορικού Μουσείου Γαλαξειδίου».

Το συγγραφικό της έργο (16 βιβλία και περισσότερα από 60 δημοσιευμένα άρθρα από τις μελέτες της), αποτελεί μια σημαντική παρακαταθήκη για τις νεότερες γενιές.

Δυσαναπλήρωτο είναι το κενό που αφήνει σε όλους μας η απώλεια τής αγαπημένης μας Ροδούλας Σταθάκη-Κούμαρη. Εκφράζουμε τα θερμά συλλυπητήρια στην οικογένεια και στους οικείους της.

Ας είναι η μνήμη της αιώνια.

Ο Δήμαρχος Δελφών
Παναγιώτης Αγ. Ταγκαλής

Ο Αντιδήμαρχος Δ.Ε. Γαλαξειδίου
Ευθύμιος Π. Γρίβας
Ο Πρόεδρος Κοινότητας Γαλαξειδίου
Σπυρίδων Π. Μπαρλιακός

Κοινωνικά – Δωρεές – Συνδρομές

Γεννήσεις

Το ζεύγος Αλέκου Χρίστου και Μαρίας Αθανασίου Δάνδουρα απέκτησε αγοράκι.

Το ζεύγος Δημητρίου Ευθυμίου Πετρατζά και Ελένης Ιωάννου Κωστάκου απέκτησε αγοράκι.

Το ζεύγος Άρη και Κλάρας Χρονπούλου από μητέρα Κατερίνα Μιχαήλ Κατσούλη απέκτησε στη Γερμανία αγοράκι. Είναι το τρίτο τους παιδί.

Στους ευτυχείς γονείς ευχόμαστε να ζήσουν τα νεογέννητα.

Γάμοι

Στον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννου Προδρόμου έγιναν οι γάμοι του Σταύρου Κων/νου Μαρδάκη και της Γκένσταρ Έλενας Λορεντίνα. Κουμπάρος ήταν ο Κώστας Λούμπας.

Η Φένια Γεωργίου Χαϊκάλη (από μητέρα Μαίρη, το γένος Αρβανίτη-Μαυρόγιαννου) και ο Βασίλης Τσάκωνας τέλεσαν τους γάμους τους.

Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Βαπτίσεις

Στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου στη Βουνηχώρα βαπτίστηκε το κοριτσάκι του ζεύγους Μαρίας Φούσκα και Θεοφάνη Μπαρτσώτα. Η ανάδοχος Αγγελική Μαλαφούρη έδωσε το όνομα **Παρασκευή-Γεωργία**.

Στον Ιερό Ναό Αγίας Παρασκευής στο Γαλαξίδι βαπτίστηκε το αγοράκι του ζεύγους Αλέξανδρου Καλούδη και Άννας Μαυρομάτη. Οι ανάδοχοι Στυλιανή Κλαβινάκη και Ελένη-Ιωάννα Κλαβινάκη έδωσαν το όνομα **Οδυσσεύς**.

Στους ευτυχείς γονείς και αναδόχους πολλές καλές ευχές, να ζήσουν τα νεοφώτιστα.

Πένθη

Απεβίωσε στην Κηφισιά και κηδεύτηκε στο Γαλαξίδι η Ροδούλα Σταθάκη-Κουμαρη, επιστημονική σύμβουλος του Ναυτικού μας Μουσείου. Ήταν θυγατέρα της αιμωμένης Κατίνας Κουμαρη, το γένος Παπαπέτρου, η οποία με την οικογενειακή της παράδοση, τη λαογραφική της παιδεία, την αγάπη της για τη θάλασσα και ιδιαίτερα τη ναυτική πολιτεία του Γαλαξειδίου, οδηγήθηκε στη συνεργασία με το Ναυτικό και Ιστορικό Μουσείο Γαλαξειδίου. Έφυγε ως μάχιμο μέλος της πόλης μας και ήταν από τα παλαιότερα μέλη της κοινωνίας μας, που όλο και λιγοστεύουν.

Απεβίωσε στο Δουβλίνο σε νεαρά ηλικία η συμπολίτισσα Λιόντα Παναγιούλα του Σπυρίδωνος, σύζυγος του Ξενοφώντα Χατζηδημητρίου.

Απεβίωσε στον Πειραιά όπου και κηδεύτηκε ο λόγιος ιατρός-χειρουργός Πολύκαρπος Παπασπηλιόπουλος, αδελφός του σεβαστού και εκλεκτού μέλους του Συνδέσμου μας Πατέρα Ιγνάτιου. Και οι δύο ήταν τέκνα του αείδητου πατέρα Ιωάννη Παπασπηλιόπουλου, ο οποίος έζησε και ιερούργησε στο Γαλαξίδι στη δεκαετία του 1920, αφήνοντας έντονη πνευματική σφραγίδα στην πόλη μας.

Τις οικογένειες όλων θερμά συλλυπούμαστε και ευχόμαστε για την ανάπαυσή τους.

Δωρεές στο Σύνδεσμο Γαλαξειδιωτών

Για τις ανάγκες του Συνδέσμου Γαλαξειδιωτών και του εκδοτικού έργου του, της εφημερίδας «το Γαλαξίδι», προσέφεραν οι παρακάτω:

Ο κ. Μιχάλης Λιάγκος και η κα Όλγα Λιάγκου στη μνήμη του Αντώνη Νάκου 50 ευρώ..

Το Δ.Σ. του Συλλόγου τους ευχαριστεί για την ενίσχυση και το ενδιαφέρον τους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Ο συμπολίτης μας Αθανάσιος Κωνσταντίνου Κούτρας εξελέχθηκε το Μάιο του 2021 στη βαθμίδα του αναπληρωτή καθηγητή, στο τμήμα των Ηλεκτρονικών Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Τον ευχόμαστε υγεία και προοδευτική επίτευξη των ευγενών στόχων του.

Δωρεές προς την Τοπική Φιλοδοσική Ένωση Γαλαξειδίου

Από Ευθύμιο Λατσούδη στη μνήμη του αγαπημένου συμπολίτη Χρήστου Κορνέζου 50 ευρώ.

Από οικ. Εμμανουήλ Συλλιγαράκη στη μνήμη Ντέζης Ντουρουντάκη 50 ευρώ.

Από Helena Zanelli Makridou για τους σκοπούς της ΤΦΕΓ 100 ευρώ.

Από Καρούσου Ζωή στη μνήμη Νικολάου και Στέλλας Μέντη 50 ευρώ.

Από Νίκο Περίκη στη μνήμη Βιολέτας και Λάζαρου Περίκη 150 ευρώ.

Από Ευαγγελία Σ. Αγγουρά για τους σκοπούς της ΤΦΕΓ 80 ευρώ.

Από οικ. Κ. Ρέκκα για τους σκοπούς της ΤΦΕΓ 50 ευρώ.

Από Αργύρη Χαλδάκη για τους σκοπούς της ΤΦΕΓ 100 ευρώ.

Από Μάρκο Γιαννακόπουλο για τους σκοπούς της ΤΦΕΓ 20 ευρώ.

Από Helena Zanelli Makridou για τους σκοπούς της ΤΦΕΓ 50 ευρώ.

Από Ειρήνη Καμβύση για τους σκοπούς της ΤΦΕΓ 50 ευρώ.

Από Αρχόντω Πλατώνη στη μνήμη του αγαπημένου φίλου Γεώργιου Καμπύρη 50 ευρώ.

Από Χατζή Κων/νο και Τσούνα Βούλα στη μνήμη Φιλίτσας Πετρατζά 50 ευρώ.

Από Ευαγγελία Αγγελιδάκη και παιδιά στη μνήμη Φιλίτσας Πετρατζά 50 ευρώ.

Από Βασίλειο και Παναγιώτα Κεντάρη και παιδιά στη μνήμη Φιλίτσας Πετρατζά 50 ευρώ.

Από οικ. Παναγιώτη Τσούνα στη μνήμη Φιλίτσας Πετρατζά 50 ευρώ.

Από Μαίρη Πετρατζά στη μνήμη Φιλίτσας Πετρατζά 50 ευρώ.

Η Τ.Φ.Ε.Γ. ευχαριστεί τους δωρητές.

ΚΑΠΟΙΟΙ είπαν...

$$\epsilon\gamma\omega = \frac{1}{\Gamma\Omega\Xi\eta}$$

Όσο περισσότερη η γνώση, τόσο μικρότερο το εγώ. Όσο μικρότερη η γνώση, τόσο μεγαλύτερο το εγώ.

ALBERT EINSTEIN

Δωρεές προς την Εστία Αγίου Νικόλαος

Το Ίδρυμα Εστία Αγίου Νικόλαος στο Γαλαξίδι αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει θερμά:

Τους Catherine Fotiadi, Δημοπούλου-Alberini Ουρανία-Χριστίνα, Μπέττυ Καζακοπούλου, EGC Αλεξανδρείας Νανά Κάζη, Ιωάννη Πετρίδη, Μαρινέλα Σαμούρκα, Αναστασία Σιδέρη, Βαρέβα Σολομωνίδου, Ανδρέα & Άννα Σταματίου, Μαρία Τουλιάτου για τις δωρεές τους στη μνήμη της πολυαγαπημένης μας Μαίρης Φωτιάδη.

Τον κ. Ανδρέα και την κ. Άννα Σταματίου για τη δωρεά τους στη μνήμη Τρύφωνος Κέδρου.

Την κ. Αναστασία Σιδέρη για τη δωρεά της στη μνήμη Θεόδωρου Παναγόπουλου.

Το Δικηγόρο Ευστάθιο Δελμούζο για την επί σειρά ετών νομική υποστήριξη που μας παρέχει.

Την εταιρεία Würth Hellas S.A. και το Δ/ντή κ. Δημήτριο Ασήμωση για τη συνεχή υλική και ηθική στήριξη που μας παρέχουν.

Την κα Αναστασία Γαρδέλη για τη γενναιοδωρία της και την πολυετή στήριξη της.

Την εταιρεία ΕΛΓΕΚΑ Α.Ε. για τη δωρεά αντισηπτικών.

Την κα Μαρίνα Γιαρένη και την εταιρεία της Learning4Life για την συνεχή της προσφορά στην ενδυνάμωση της κοινότητας.

Την εταιρεία «Γαλαξίδι Θαλάσσιες Καλλιέργειες» και την κα Αθανασία Παντελεμονίτου για τη συνεχή προσφορά ψαριών και την υποστήριξη σε κάθε μας δραστηριότητα.

Την κα Ολυμπία Μαντζούρου για τη δωρεά χρηματικού ποσού.

Τη μεταφορική εταιρεία «Καπούρος» για τη δωρεάν παροχή υπηρεσιών.

Τη Γερμανική «Lebensgemeinschaft» στη Γερμανία για τη διαρκή στήριξη της.

Τον κ. Frieder Obbelode για τη δωρεά του σε μηνιαία βάση.

Το Δήμο Δελφών για τη συνεχή υποστήριξη σε κάθε μας διοργάνωση.

Τη Δημοτική Ενότητα Γαλαξειδίου για την υποστήριξη που μας παρέχει σε κάθε μας δραστηριότητα.

Την Εφημερίδα «το Γαλαξίδι» για τη δωρεάν καταχώρηση των μηνυμάτων μας.

Σε αυτή τη δύσκολη περίοδο, οποιαδήποτε δωρεά είναι πολύ σημαντική για το Ίδρυμά μας και θα εκτιμηθεί ιδιαίτερα. Ο λογαριασμός Εθνικής Τράπεζας της «Εστίας Αγίου Νικόλαος» είναι ο εξής: IBAN 350110 3580 0000 3582 9610 597

Με εκτίμηση
Olafia Palmarsdottir
Πρόεδρος Δ.Ε.

Πλήρωσε τη συνδρομή σου για την εφημερίδα «το Γαλαξίδι», αν κι εσύ επιθυμείς να συνεχίσει την έκδοσή της.

Συνδρομές εφημερίδας «το Γαλαξίδι»

Αντωνόπουλος Παναγιώτης
Αρβανίτης Νικόλαος του Ανδρέα
Αρβανίτου-Κούτρα Ζωή
Γκούλα Ευθυμία
Κεφαλά Ζωή
Κεφαλά Ρεγγίνα
Κοντούλης Ευθύμιος
Κορέλης Γεώργιος
Κούτρας Αθανάσιος
Μαντζαβράς Χαράλαμπος
Μπέρτση Γιάννα
Παφίλη Δήμητρα (Παφίλης Γεώργιος)
Περατζάκη-Καρατζόγλου Ιωάννα
Σπυρόπουλος Σπυρίδων
Στρογγυλός Παναγιώτης
Τσελέ Μαρίνα
Τσέτος Σταμάτιος
Τσούνας Νικόλαος

Συνδρομές εφημερίδας εξωτερικού

Κορέλλης Παρασκευάς
Περδίκης Νικόλαος

1821

*Η επανάσταση η ελληνική
Ήταν φαινόμενο της ωριμότητας
Του υποδούλου γένους, μέρα μαγική
Λευτέρωνε τη Μητέρα της ανθρωπότητας.*

*Κοινωνικής τάξης δεν ήταν κίνημα
Ούτε αλλαγή των ανικάνων στην πολιτεία
Ήταν των Ελλήνων το τρανό μήνυμα
Πως δεν ζουν χωρίς Ελευθερία.*

*Αυτή ήταν ολοκληρωτικά Εθνική
Κι' οφείλεται στο γεγονός
Πως ξεσηκώθηκαν σαν μια ψυχή
Γιατί ήταν πόθος των Ελλήνων γενικός.*

*Ο κλήρος δε με όλη την ιεραρχία
Ήσαν οι πρωτοπόροι σε όλους τους τομείς
Για της πατρίδας την ελευθερία έγιναν θυσία,
Χωρίς να σκέφτονται την αξία της ζωής.*

*Του παρελθόντος τα ατυχήματα
Τους έγιναν μαθήματα και ήξεραν καλά
Πως με διάθεση αγωνιστική
Θα φθάσουνε στη λύτρωση την Εθνική.*

*Σ' αυτό το μεγάλο κίνημα των Ελλήνων
Την πρωτοβουλία είχε οι τάξεις του λαού
Γιατί αυτοί υπέφεραν περισσότερο των πλουσίων
Και δεν αντέχανε άλλο στον τουρκικό ζυγό.*

*Ξεκίνησε η κίνηση για μια δημιουργία
Μιας Φιλικής Εταιρείας επαναστατικής
Από πρόσωπα εμπνεόμενα από ελευθερία
Και το θάρρος της αξίας της ελληνικής φυλής.*

Νίκος Μαρκεζίνης

Στην αίθουσα αναμονής

Αλήθεια, πόσες αλλαγές έφερε στη ζωή μας η πανδημία και πόσο πολύ αυτές οι αλλαγές εμπλούτισαν το λεξιλόγιό μας! Επινοήσαμε λέξεις, για να περιγράψουμε καινούργιες συνήθειες που εισέβαλαν στην καθημερινότητά μας και φυσικά η λέξη που χαρακτηρίζει αυτή την καθημερινότητα σε όλες τις εκφάνσεις είναι το επίρρημα *τήλε=μακριά*.

Το οποίο ως *α'* συνθετικό χρησιμοποιείται για το σχηματισμό διαφόρων λέξεων, ενώ πέρασε σε πολλές ξένες γλώσσες, όπως τα γαλλικά και τα αγγλικά, ως *tele-*.

Αν ανατρέξουμε σε παλιότερες εποχές, θα βρούμε πολλές λέξεις με εφαρμογές του *τήλε*. Θα θυμηθούμε τη λέξη *τηλε-βόας* = η χράνη που ενίσχυε τη φωνή του ομιλητή, τη λέξη *τηλε-βόλο* = το βαρύ πυροβόλο, τις λέξεις που βοηθούν στην επικοινωνία των ανθρώπων, όπως *τηλέ-τυπο* (teletype), *τηλε-ομοιοτυπία* (telex), *τηλε-γραφία* (telegraphie).

Όμως η πανδημία μάς ήθελε *έγκλειστους*. Κι εμείς, σαν σε αίθουσα αναμονής, περιμέναμε το σύνθημα, να ανοίξουμε την πόρτα και να απολαύσουμε ό,τι στερηθήκαμε. Το σύνθημα δόθηκε στις 14 Μαΐου 2021, ημέρα Παρασκευή. Ωστόσο, όλο αυτό το διάστημα στην αίθουσα αναμονής, που έφτιαξε ο καθένας για τον εαυτό του, τι κάναμε;

Ως όντα κοινωνικά που επιθυμούν να μιλήσουν με συγγενείς και φίλους τηλε-φωνούσαμε. Μάθαμε, ως καταναλωτικά όντα, αλλά και από φόβο, να κάνουμε τα ψώνια μας μέσω τηλε-αγοράς (telemarketing). Μάθαμε ακόμη να κερδίζουμε τα προς το ζην μέσω τηλε-εργασίας και να συσχεφτόμαστε με τους συνεργάτες μας μέσω τηλε-διάσκεψης. Να πληρώνουμε τους λογαριασμούς μας μέσω τηλε-τράπεζας. Και στη συνέχεια να παίρνουμε στο χέρι το τηλε-χειριστήριο (telecontrol), να ανοίγουμε την τηλε-όραση, να παρακολουθούμε τους τηλε-παρουσιαστές και να διασκεδάσουμε με τα τηλε-παιχνίδια. Επίσης κάτι που στο παρελθόν φαινόταν αδύνατο, έγινε δυνατό: η *τηλ-εκπαίδευση*, δηλ. η εξ αποστάσεως διδασκαλία για τους μαθητές.

Πόσο ευχάριστα ήταν όλα αυτά; Τόσο ώστε από τη μοναξιά και την καθιστική ζωή να νιώθουμε κουρασμένοι και βαριεστημένοι. Έτσι γεννήθηκε και η *τηλε-διάγωση* από το γιατρό μας, οι *τηλε-συνεδρίες* με τον ψυχολόγο.

Πού να φανταζόταν ο *Τηλέ-μαχος*, ο γιος του πολυμήχανου Οδυσσέα, ότι μετά από αιώνες θα αποκτούσε τόσους οπαδούς! Γιατί όλοι με τον *έγκλεισμό* λόγω πανδημίας, γίναμε *Τηλέ-μαχοι*, δηλ. μείναμε μακριά από τη μάχη ή, σύμφωνα με το Λεξικό της Ν. Ελληνικής Γλώσσας, *μαχόμαστε από μακριά*. Πού να φανταζόταν ο *Τηλέ-μαχος* πόση δύναμη κρύβει αυτή η μικρούλα λέξη, το *α'* συνθετικό του ονόματός του, που ξεκίνησε να σημαίνει «μακριά», δηλώνοντας την τοπική και χρονική απόσταση, για να φτάσει στις μέρες μας να σημαίνει επίσης «μακριά», δηλώνοντας όμως την απόσταση από άνθρωπο σε άνθρωπο, από το άτομο και την κοινωνία, από το άτομο και τον εαυτό του.

E.M.

“Συλλεκτικά...”

ΚΛΑΣΣΙΚΑ... ΣΗΜΑΝΤΡΑ

Το 1958 ο Σπύρος Ραφτόπουλος φιλοτελιστής, έμπορος γραμματοσήμων, εκδότης του περιοδικού «Φιλοτελική Ελλάς» και άριστος γνώστης των κλασσικών σφραγίδων, εξέδωσε ένα φιλοτελικό βιβλίο(ντοκουμέντο) «Η κλασσική περίοδος των Ελληνικών σημάτων». Αξίζει ν' αναφέρουμε, όπως και ο ίδιος κάνει στην αρχή του βιβλίου του, τους Ι. Λευκοφρύδη και Ν. Ατζαρίτη, οι οποίοι συνετέλεσαν τα μέγιστα στην εν λόγω έκδοση.

Κάποιες σελίδες του βιβλίου αναφέρονται στην Αμφισσα, το Γαλαξειδί και στο Λιδωρίκι. Πιστεύω ότι έχουν γενικότερο ενδιαφέρον, όταν αναγράφεται ο πληθυσμός αυτών των πόλεων από την απογραφή του 1861, και η απόστασή τους από Αθήνα, μετρούμενη σε 6 στάδια ανά ώρα!!! Οι φωτογραφίες αυτών των σελίδων «μιλούν» από μόνες τους!!

ΥΓ. Αξίζει να επισημάνω πως σ' ολόκληρο το βιβλίο οι μόνες αναφορές σε πόλεις της πατρίδας μας Φωκίδας είναι το Γαλαξειδί, η Αμφισσα και το Λιδωρίκι. Μετά το χάος!! Μην αφήσουμε τη σημερινή απαξίωση του Γαλαξειδιού να προχωρήσει και μετά από κάποια χρόνια να λένε κάποιοι τα ίδια για μας.

Και για να ευθυμίσουμε λίγο. Μακάρι να μπορούσαμε να κάναμε πιο χαρούμενες τις φωτογραφίες βάζοντας λίγο χρώμα, μα θα ήταν αφύσικο για την εποχή εκείνη, που ακόμη δεν είχε βρεθεί... το χρώμα!! Και το κυριότερο, όλες οι «καλλιτεχνικές» φωτογραφίες σήμερα είναι μαυροάσπρες.

Α Μ Φ Ι Σ Σ Α

Έπαρχια Παρνασσίδος Έδρα Δήμου Αμφισσής αποτελουμένου εκ 5 χωρίων. Κάτωκοι κομποπόλεως 4400, πληθυσμός Δήμου 5850. Απόστασις εκ Αθηνών ώραι 29. Ίδρυθ ταχυδρομικών γραφείων κατά τό 1833.

Σ1.— Έτέθη εν χρήσει ή δίκυκλος σφραγίς άνευ χρονολογίας (κουμπι) έξωτερικής διαμέτρου 20 χιλιοστών και έσωτερικής 11. Γνωστοι χρωματισμοί: Μαυροπράσινος.

Σ2.— Δίκυκλος σφραγίς μετά διπλου έξωτερικού κύκλου διαμέτρου 29 χιλιοστών. Ή σφραγίς φέρει κλάδους δάφνης μετά 24 συνολικώς φύλλων μεταξύ των οποίων και τριών διπλών εις τήν άριστεράν πλευράν.

Σ3.— Δίκυκλος σφραγίς έξωτερικής διαμέτρου 21 χιλιοστών μετά του αριθμού (45) έντός παρενθέσεως γνωστή ως του τύπου (B) μεταξύ των σημάτων τής γραμματοσημικής περιόδου.

Σ1 = 300.— Σ2 = 150.— Σ3 = 75.—

Γ Α Λ Α Ξ Ε Ι Δ Ι Ο Ν

Έπαρχια Παρνασσίδος. Έδρα Δήμου Γαλαξειδιού, αποτελουμένου εκ 6 χωρίων. Κάτωκοι κομποπόλεως 4.150. Πληθυσμός Δήμου 6.200. Απόστασις εκ Αθηνών ώραι 7. Ίδρυθ ταχυδρομικών γραφείων τό 1836.

Σ1.— Έτινα γνωστή δίκυκλος άνευ ημερομηνίας σφραγίς (κουμπι) με έπιγραφή ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ, έξωτερικής διαμέτρου 19 χιλιοστών και έσωτερικής 11 χιλιοστών.

Σ2.— Άναφέρονεν τήν δίκυκλον σφραγίδα μετά αριθμού έλέγχου (46) έντός παρενθέσεως, έξωτερικής διαμέτρου 21 χιλιοστών και έσωτερικής 13 χιλιοστών. Ή σφραγίς αύτή είναι γνωστή ως του τύπου (B) τής γραμματοσημικής περιόδου.

Σ1 = 250.— Σ2 = 100.—

Λ Ι Δ Ω Ρ Ι Κ Ι

Έπαρχια Δωρίδος, Έδρα Δήμου Αγιτίου αποτελουμένου εκ 14 χωρίων. Κάτωκοι κομποπόλεως 820, πληθυσμός Δήμου 4.900, απόστασις εκ Αθηνών ώραι 35. Ίδρυθ ταχυδρομικών γραφείων τό 1836.

Έτινα πιθανή ή θπαρξίς σφραγίδος άνευ χρονολογίας (κουμπι), πλην όμως παραμένει άγνωστος μέχρι σήμερα.

Σ1.— Ως μοναδικόν ταχυδρομικόν σημαντρον τής προγραμματοσημικής περιόδου αναφέρονεν τήν δίκυκλον μετά του αριθμού (47) έντός παρενθέσεως μετά έξωτερικής διαμέτρου 21 χιλιοστών και έσωτερικής 13 χιλιοστών. Άναγραφή του ονόματος: τής κομποπόλεως ΛΟΙΔΩΡΙΚΙΟΝ.

Σ1 = 125.—

Το τελευταίο πέταγμα

Την τελευταία του πνοή αυτός ο γλάρος άφησε μπρος στον αειμνηστο Ζωχιά, λες και ήθελε να αποτίσει φόρο τιμής στον ευεργέτη για τον Έλληνα ναυτικό.

Στάθηκε ακριβώς απέναντί του σαν να κατέδετε στεφάνι, αντί για πάντα φαίνεται να του είπε κι αντί στη θάλασσα,στη στεριά του έμελλε να πεθάνει.

Ταξίδεψε απ'τα πέρατα του κόσμου για να φέρει των ναυτικών μας το ευχαριστώ- τώρα πια η ψυχή του θα πετάει αιώνια σε θάλασσα και ουρανό.

Μερώνυχτα κείτονταν στο ίδιο σημείο δείχνοντας στους ανθρώπους τον συγκινητικό συμβολισμό ακόμα και τα ζώα τον συναισθάνθηκαν γι' αυτό και αυτά δεν μπήκαν στον πειρασμό.

Γιάννης Σχίζας

